

Nefndarsvið Alþingis
Umhverfisstofnun
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

 Efnamóttakan hf
Alþingi
Erindi nr. P 135/1749
komudagur 10.3.2008
9. mars 2008

Efni: Umsögn um framvarp til laga um breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum.

Efnamóttakan hf. fékk téð frumvarp sent til umsagnar þann 18. febrúar sl. Félagið þakkar fyrir tækifæri til að koma á framfæri sjónarmiðum sínum og skilar hér með umsögn sinni. Haft var samband við nefndarsvið Alþingis sl. föstudag og fenginn frestur til að skila umsögninni í dag.

Það skal tekið fram að sem aðili að Samtökum iðnaðarins hefur Efnamóttakan kynnt sér umsögn samtakanna og tekur undir hana í öllum efnisatriðum. Við viljum eigi að síður skila sjálfstæðri umsögn til leggja sérstaka áherslu á einstök atriði og benda á fáein ný.

Fyrir það fyrsta viljum við taka fram að við teljum affarasælli leið, a.m.k. í byrjun, að fella raf- og rafeindatækjaúrgang undir lög um úrvinnslugjald, og nýta þar með þekkta leið sem hingað til hefur þjónað tilgangi sínum. Auk þess að vera mun einfaldari í framkvæmd tekur þessi leið tillit til þess að á Íslandi er fátt um framleiðendur á raf- og rafeindatækjum og því er sú leið sem lögð er til í frumvarpinu síður en ella líkleg til að hafa bein áhrif á framleiðsluhætti og hönnun þessa búnaðar með því að færa ábyrgðina beint á framleiðendur og innflytjendur. Við teljum því langt því frá sömu rök fyrir þessari leið og á meginlandi Evrópu.

Í annað stað viljum við benda á að óljóst er hvert umfang söfnunarskyldunnar verður hjá hverjum og einum aðila eða skilakerfi. Í 18. gr. frumvarpsins er kveðið á um að skilakerfi skuli taka á móti því úrgangsmagni sem samsvarar markaðshlutdeild þeirra sem eiga aðild að skilakerfinu. Þó reikna megi markaðshlutdeild út frá innflutnings- og/eða sölutölum er þeim mun erfiðara að áætla úrgangsmagn og sjá fyrir sér hvernig skipting úrgangssöfnunar á milli tveggja eða fleiri aðila ætti að ganga fyrir sig. Ljóst má vera að hagstæðast verður að uppfylla skyldur sínar með söfnun frá söfnunarstöðvum á þéttbýlum svæðum. Því er viðbúið að til þess að komast hjá óhagkvæmni þess að tvö skilakerfi sækja úrgang til sömu söfnunarstöðvanna verði þeir að semja sín á milli um skiptingu landsvæða eins og reyndar frumvarpið gerir ráð fyrir. Komi aðilar sér ekki saman um það þarf annað tveggja að sætta sig við fyrrnefnda óhagkvæmni eða til verður að koma úrskurðaraðili er skiptir landsvæðum á milli aðila. Við úrskurð slíks aðila þyrftu að ráða sjónarmið um flutningskostnað og þá væru menn í raun að nálgast núverandi kerfi Úrvinnslusjóðs þar sem áhrif flutningskostnaðar af dreifbýlli svæðum eru milduð með flutningsjöfnun. Þá verður einnig að hafa í huga að í upphafsstöðunni er nær einvörðungu verið að safna rafbúnaði markvisst á höfuðborgarsvæðinu og a.m.k. ekki til tölulegar upplýsingar um söfnun rafbúnaðar frá öðrum svæðum.

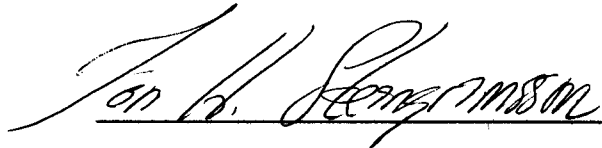
Í þriðja lagi teljum við mjög mikilvægt að tryggja að ekki komi til árekstra milli ákvæða þessarar löggjafar annars vegar og samkeppnislaga hins vegar að því er varðar rekstur tveggja eða fleiri skilakerfa, sbr. fyrrnefnda 18. gr.

Í fjórða lagi viljum við benda á að í 17. gr. er gert ráð fyrir upplýsingaskyldu framleiðenda og innflytjenda varðandi rétta meðhöndlun raf- og rafeindatækjaúrgangs frá og með gildistöku laganna. Þarna vantar að huga að eldri tækjum sem kunna að lúta öðrum lögmálum en nýjar árgerðir. Ljóst er að til að byrja með verða það nær einvörðungu eldri tæki sem meðhöndluð verða sem raf- og rafeindatækjaúrgangur og því þörf á gera upplýsingaskylduna afturvirka að einhverju marki.

Sérstaklega á þetta við á þeim sviðum þar sem tækninýjungar hafa verið að ryðja sér til rúms á undanförunum árum og má nefna ísskápa og sjónvarpsskjái í því sambandi.

Í fimmta og síðasta lagi viljum við ítreka sérstaklega þá ábendingu Samtaka iðnaðarins að um margt er útfærsla á framkvæmd laganna óljós og vísað til reglugerða ýmsum mikilsverðum atriðum sem ekki þátttakendur í framkvæmdinni verða fá nokkurra mánaða fyrirvara um áður lögin taka gildi. Má þar nefna kröfur um meðhöndlun úrgangs (sbr. d-lið 22. gr.), og kröfur um merkingar (sbr. f-lið 22. gr.).

F.h. Efnamóttökunnar

Jón H. Steingrímsson,
framkvæmdastjóri

Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

*Alþingi
Erindi nr. P 135/1753
komudagur 11.3.2008*

Reykjavík, 5. mars 2008

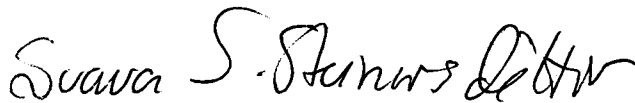
Umsögn Félags heilbrigðis- og umhverfisfulltrúa um frumvarp til laga um breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum.

Félag heilbrigðis- og umhverfisfulltrúa vísar til bréfs Umhverfisnefndar Alþingis, dags. 18. febrúar 2008 þar sem félaginu er fengið til umsagnar frumvarp til alaga um breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum.

Almenn umsögn

Að mati Félags heilbrigðis- og umhverfisfulltrúa er um þarfa og tímabæra breytingu á lögunum að ræða. Um er að ræða stóran úrgangsflokk sem þörf er á að koma í viðunandi farveg. Að mati félagsins er nauðsynlegt að setja reglugerð eins og vísað er til í lið i) í frumvarpi (22. gr) sem fyrst svo fyrir liggi skýrar línur um meðhöndlun, endurnýtingu og flokkun þessa úrgangs.

Virðingarfyllst,
fyrir hönd Félags heilbrigðis- og umhverfisfulltrúa,

Svava Svanborg Steinarsdóttir,
formaður.

– fyrir íslenska verslun

Alþingi
Erindi nr. **P** 135/1840
komudagur 18.3.2008

Umhverfisnefnd Alþingis
bt. Unnar Kristínar Sveinbjörnsdóttur,
Alþingi,
150 Reykjavík.

Reykjavík, 13. mars 2008.

Efni: Rafeindatækjaúrgangur, 327. mál.

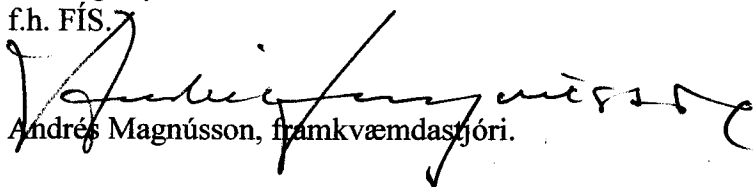
FÍS hefur fengið til umsagnar nefnt frumvarp sem felur í sér innleiðingu á EES reglum um meðferð og förgun rafeindatækjaúrgangs.

Undirritaður sat í nefnd þeirri samdi drög að frumvarpinu, en það frumvarp sem nú liggur fyrir þinginu er nær óbreytt því sem nefndin lagði til. Því styður FÍS málið og leggur til að frumvarpið verði samþykkt sem lög frá Alþingi í þeirri mynd sem það nú er. Þess vegna er ekki ástæða til að rekja efnisatriði þess sérstaklega.

Þetta er vandmeðfarinn málaflokkur sem leggur miklar kvaðir á þau fyrirtæki sem framleiða og/eða selja rafeindatæki. Það er mat undirritaðs að sú niðurstaða sem hér liggur fyrir sé að flestu leyti hagfelld fyrir þau fyrirtæki sem hlut eiga að máli, enda er forræði atvinnulífsins tryggt í málinu.

Að lokum er beðist er velvirðingar á því hversu seint þetta svar berst.

Virðingarfyllst,
f.h. FÍS.

Andrés Magnússon, framkvæmdastjóri.

Borgarstjórnin í Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1934
komudagur 27.3.2008

Reykjavík, 28. mars 2008

R08020099

175

ÓKH/isg

Alþingi - Umhverfisstofnun
Unnur Kristín Sveinbjarnardóttir
Þórshamri
150 REYKJAVÍK

Umsögn - breytingar á lögum um úrgang

Á fundi borgarráðs 27. þ.m. var lögð fram umsögn borgarlögmanns frá 25. s.m. um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs.

Borgarráðs samþykkti umsögn borgarlögmanns, sem fylgir í ljósriti.

Ólafur Kr. Hjörleifsson
e.u.

Afrit:
Borgarlögmaður

Borgarráð

Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, 327. mál

Með bréfi umhverfisnefndar Alþingis, dags. 18. febrúar sl. var óskað umsagnar Reykjavíkurborgar um frumvarp til laga um breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, þskj. 522 - 327. mál. Umsagnarfrestur var framlengdur til 27. mars. Undirrituð hefur farið yfir frumvarpið og gerir eftirfarandi athugasemdir:

Almennt um frumvarpið:

Fagna ber þeim breytingum varðandi sorphirðu sem lagðar eru til í framangreindu frumvarpi. Með breytingum er tekið á framleiðendaábyrgð á raf- og rafeindatækjum að einhverju leyti og ber að líta á það sem framfaraskref varðandi meðhöndlun úrgangs sem skipti miklu fyrir sveitarfélögin í landinu. Hins vegar verður ekki hjá því komist að gera alvarlegar athugasemdir við nokkur atriði frumvarpsins. Einkum við þau atriði sem snúa að kostnaðaráhrifum þeirra breytinga sem mælt er fyrir um í frumvarpinu og áhrif sveitarfélaganna á stjórnsýslu málaflokksins. Verða hér rakin þau atriði í frumvarpinu sem telja verður að þarfnist frekari skýringa og endurbóta.

Með frumvarpinu er verið að innleiða tilskipun Evrópusambandsins nr. 2002/96/EB um raf- og rafeindaúrgang. Helsta nýmæli í frumvarpinu er að gert er ráð fyrir að framleiðendur, þ.m.t. innflytjendur raftækja, beri ábyrgð á að koma úr sér gengnum raftækjum til viðeigandi meðferðar með svokölluðu skilakerfi. Framleiðendaábyrgðin hefst þó ekki fyrr en við flutning raftækjaúrgangs frá söfnunarstöðvum sveitarfélaga. Sveitarfélögin eiga að bera kostnað sem felst í móttöku úrgangsins á söfnunarstöðvum og flokkun þar. Þetta fyrirkomulag er ekki í fullu samræmi við mengunarbótaregluna (e. polluter pays principle) og má geta þess að Samtök evrópskra sveitarfélaga hafa gert athugasemdir við þessa útfærslu en tilskipunin útilokar ekki að gengið sé lengra í ábyrgð framleiðenda og þeir látnir bera allan kostnað af flutningi, flokkun, meðhöndlun og förgun þessa úrgangs. Í umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga kemur fram að samkvæmt kostnaðarmati umhverfisráðuneytisins muni stofnkostnaður sveitarfélaga nema um 135 mkr. en árleg kostnaðaraukning sveitarfélaganna verða um 230 mkr. Vegna stærðar Reykjavíkurborgar, fjölda íbúa og fyrirtækja þar, mun sá kostnaður að stórum hluta lenda á borgarsjóði. Engar fyrirætlanir eru uppi um að bæta sveitarfélögum þennan kostnað með nýjum tekjustofnum.

Til þessa hafa sveitarfélögin tekið við rafeindaúrgangi frá heimilum án gjaldtöku. Með frumvarpinu verður þetta gert að skyldu og nær þá ekki aðeins til heimila heldur einnig til atvinnurekstrar. Þetta mun óhjákvæmilega hafa í för með sér umtalsverðan kostnaðarauka sem mun einkum felast í kostnaði við aðstöðu til flokkunar raftækjaúrgangs á hverri söfnunarstöð. Gert er ráð fyrir nánari útfærslu þessa í reglugerð sem ráðherra setur. Munu því

endanleg kostnaðaráhrif fyrst liggja fyrir þegar sú reglugerð hefur verið sett. Skiptir þar mestu hversu margir gámar þurfa að vera á hverri söfnunarstöð en sú niðurstaða getur jafnvel þýtt að stækka verður einstaka söfnunarstöðvar til að rúma þessa nýju aðstöðu. Frumvarpið segir enn fremur ekkert um það hver skuli bera kostnað af rekstri gámana, s.s. losun gáma, gámaleigu o.fl. Leggja verður á það áherslu að sá rekstrarkostnaður verði borinn af hinu nýja skilakerfi en ekki sveitarfélögunum. Þá verður að teljast óhentugt að leiga gáma og losun sé á sitt hvorri hendi. Við losun gáma á gámastöðvum er venja að losunarbíll kemur með gám og tekur í hans stað þann sem er fullur. Að lágmarki þarf að skýra betur í reglugerð hvernig þessu skuli komið fyrir.

Athugasemdir við einstök ákvæði frumvarpsins:

Um 2. gr.

Í athugasemdum með 1. mgr. a-liðar 2. gr. frumvarpsins, kemur fram að aðrar söfnunarstöðvar en söfnunarstöðvar sveitarfélaga geti boðið þá þjónustu að taka á móti úrganginum, en beri engin skylda til þess. Þetta er óheppilegt, þar sem það getur leitt af sér tvöföldun kerfis og þar með aukinn kostnað við söfnunina, auk óvissu um rekstur sveitarfélaganna, sem ber skylda til að veita þessa þjónustu og verða því að bjóða hana. Telja verður að það samrýmist ekki hagsmunum sveitarfélaganna að einkaaðilar geti komið inn á þennan markað og tekið við hluta þessa úrgangs, og þá aðeins þeim hluta sem með einhverjum hætti getur talist arðbært að veita viðtöku, en sveitarfélögin séu skylduð til að taka við því sem eftir stendur án þess að fá þann kostnað með neinum hætti bættan.

- Varðandi b.- e.-lið 2. gr. er vísað til þess sem þegar er fram komið um að ekki sé fullt samræmi milli útfærslu frumvarpsins og mengunarbótareglunnar sem og þess að ekki sé ljóst hver eigi að bera kostnað við rekstur gáma á söfnunarstöðvum sveitarfélaganna. Á vettvangi ESB er endurskoðun tilskipunarinnar í undirbúningi, m.a. vegna athugasemda og gagnrýni Samtaka evrópskra sveitarfélaga, á útfærslu tilskipunarinnar í einstaka ríkjum. Í ljósi þess og með hliðsjón af því að tilskipunin útilokar ekki að gengið sé lengra í ábyrgð framleiðenda á móttöku, flokkun og förgun rafeindaúrgangs en gert er í frumvarpinu er lagt til að ábyrgð framleiðenda gildi strax við söfnun þessa úrgangs frá neytendum og atvinnulífi með hliðstæðum hætti og gildir um ýmsan annan úrgang sem stjórn úrvinnslusjóðs hefur umsjón með.

Í f-lið 2. gr. er sérstakri stýrinefnd falið að hafa umsjón með starfsemi skilakerfa samkvæmt frumvarpinu. Sú leið er farin að fela stjórn úrvinnslusjóðs að fara með hlutverk þessarar stýrinefndar. Telja verður að sannfærandi rök skorti fyrir þessu fyrirkomulagi og því að stjórn úrvinnslusjóðs fari ekki með þetta hlutverk eins og hún gerir varðandi annan úrgang. Þetta fyrirkomulag leiðir til flóknari stjórnsýslu og væntanlega aukins kostnaðar.

Um 7. gr.

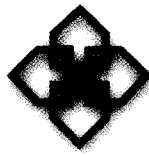
Í ákvæðinu er stjórn Úrvinnslusjóðs falið hlutverk stýrinefndar og fjölgað í stjórninni með því að bæta við fulltrúa Félags íslenskra stórkaupmanna. Í dag eiga sveitarfélögin einungis einn fulltrúa í stjórninni, en atvinnulífið þrjá. Með þessari breytingu minnkar hlutur sveitarfélaganna enn. Er þetta ekki í neinu samræmi við hina miklu ábyrgð og skyldur sem þau gegna. Samband íslenskra sveitarfélaga hefur um árabil krafist þess að fá fleiri fulltrúa í stjórnina til samræmis við hlutverk sveitarfélaganna þegar að þessum málum kemur. Því er gerð alvarleg athugasemd við þá fyrirætlan að enn draga úr vægi sveitarfélaganna í stjórn Úrvinnslusjóðs þrátt fyrir að frumvarpinu fylgi auknar skyldur og ábyrgð, úr einum fulltrúa af fimm í einn fulltrúa af sex. Nær væri að skipta út fulltrúa Samtaka fiskvinnslustöðva og Landssambands íslenskra útvegsmanna í samræmi við það sem lagt er til í umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga en útvegsmenn hafa samið sig frá kerfi Úrvinnslusjóðs varðandi

endurvinnslu á netum það er skýlaus krafa Reykjavíkurborgar að fulltrúar sveitarfélaga verði að minnsta kosti jafnmargir og fulltrúar atvinnulífsins í stýrinefndinni og er því lagt til að ákvæði 7. gr. frumvarpsins verði breytti til samræmis við þá kröfu.

Auk þeirra athugasemda sem að framan eru raktar er vert að minna á að sveitarfélögin hafa ítrekað lagt til að úrvinnslugjald verði lagt á dagblöð og tímarit en þau kosta sveitarfélögin gífurlega fjármuni ár hvert við söfnun og meðhöndlun. Að áliti Reykjavíkurborgar er tilefni til þess að breyta lögum um meðhöndlun úrgangs í þá vera úr því Alþingi er með frumvarpi þessu að fjalla um breytingar á þeim lögum.

Kristbjörg Stephensen

Alþingi
Erindi nr. **P** 135/1698
komudagur 7.3.2008

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi
b.t. umhverfisnefndar
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 5. mars 2008

0802080SA/GB
Tilv.: 388

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs, 327. mál

Frumvarpið barst Sambandi íslenskra sveitarfélaga til umsagnar með bréfi dags. 18. febrúar 2008. Um er að ræða breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum. Frumvarpið er lagt fram til innleiðingar á tilskipun nr. 2002/96/EB, sbr. einnig tilskipun nr. 2003/108/EB um breytingu á þeirri tilskipun, en markmið tilskipunarinnar er að draga úr raftækjaúrgangi, auka endurnýtingu hans og endurnotkun og vinna að aukinni umhverfisvitund. Samkvæmt frumvarpinu skulu framleiðendur og innflytjendur raftækja og rafeindatækja taka upp kerfi til meðhöndlunar og endurnýtingar á umræddum úrgangi og geta neytendur skilað úr sér gengnum raftækjum á söfnunarstöðvar sveitarfélaga sér að kostnaðarlausu.

1. Almennar athugasemdir við frumvarpið

Sambandið er sammála því meginmarkmiði frumvarpsins að komið verði á kerfisbundinni meðhöndlun raftækjaúrgangs fyrir allt landið og draga úr myndun slíks úrgangs. Helsta nýmæli í frumvarpinu er að gert er ráð fyrir því að framleiðendur, þ.m.t. innflytjendur raftækja, taki ábyrgð á að koma úr sér gengnum raftækjum til viðeigandi meðhöndlunar, með svokölluðu skilakerfi.

Sambandið gerir einkum athugasemd við að framleiðendaábyrgð hefjist ekki fyrr en við flutning raftækjaúrgangs frá söfnunarstöðvum sveitarfélaga. Ef ekki þykir unnt að ganga lengra í innleiðingu framleiðendaábyrgðar en lagt er til í frumvarpinu telur sambandið rétt að Alþingi kalli eftir hugmyndum af hálfu ríkisstjórnarinnar um hvernig hægt verði að bæta sveitarfélögunum fjárfélaglega útgjaldaaukningu með nýjum tekjustofnum.

Til þessa hafa sveitarfélög tekið við umræddum úrgangi frá heimilum án gjaldtöku. Kostnaðarauki sveitarfélaga vegna frumvarpsins mun einkum felast í því að þeim verður skylt að bjóða upp á aðstöðu til flokkunar raftækjaúrgangs af mismunandi toga á hverri söfnunarstöð. Sambandið leggur á það áherslu að kostnaðarauki sveitarfélaga verði ekki meiri en brýn nauðsyn ber til, m.a. hvað varðar fjölda gáma á hverri söfnunarstöð, sbr. athugasemdir við a-lið 2. gr. frumvarpsins.

Einnig bendir sambandið á að útfærsla þess kerfis sem lagt er til í frumvarpinu virðist geta orðið mjög flókin. Hefði að mati sambandsins mátt kanna betur kosti þess að fella raf- og rafeindatækjaúrgang undir úrvinnslugjaldskerfið, sem reynst hefur ágætlega hér á landi, og fela Úrvinnslusjóði ábyrgð á meðhöndlun þessa úrgangs.

Sambandið tekur jafnframt fram að breytingar á skipan stjórnar Úrvinnslusjóðs, sem lagðar eru til í 7. gr. frumvarpsins, eru í algerri andstöðu við afstöðu fulltrúa sambandsins í nefnd sem falið var að semja tillögu að frumvarpi. Er lögð þung áhersla á að gerðar verði breytingar á frumvarpsgreininni þannig að sambandið tilnefni jafn marga fulltrúa í stjórnina og aðildarfélög Samtaka atvinnulífsins.

2. Um framleiðendaábyrgð samkvæmt tilskipun 2002/96/EB

Tilskipun nr. 2002/96/EB hefur verið lögfest í flestum EES-ríkjum, en með afar mismunandi hætti. Samkvæmt tilskipuninni er heimilt að leggja ábyrgð og þar með kostnað á framleiðendur og innflytjendur raftækja frá þeim tímapunkti þegar neytandi vill losna við úr sér gengin raftæki. Orðalag tilskipunarinnar er því mjög opið varðandi útfærslu framleiðendaábyrgðar og gefur það tilefni til mismunandi túlkunar. Á meðan frumvarpið lætur ábyrgð framleiðenda hefjast á söfnunarstöðvum sveitarfélaga og lætur kostnað vegna söfnunar raftækja lenda á sveitarfélögum hafa ýmis Evrópuríki gengið mun lengra í þeim efnum. Þannig hafa sum aðildarríki ESB skyldað framleiðendur til að bera allan kostnað við skilakerfi, t.d. í Austurríki, Belgíu og Frakklandi, á meðan sveitarfélög bera kostnað af söfnun í Danmörku og Þýskalandi. Í Svíþjóð bera sveitarfélög einungis kostnaðinn af að leggja til söfnunarsvæði en kostnaður við gáma og flokkun er á ábyrgð framleiðenda.

Á vettvangi ESB er að hefjast endurskoðun á tilskipuninni og er markmiðið með þeirri vinnu að auka samræmi í innleiðingu tilskipunarinnar innan EES-svæðisins. Samtök evrópskra sveitarfélaga (CEMR) hafa samþykkt áherslur varðandi þá endurskoðun þar sem meðal annars er lagt til að framleiðendaábyrgð samkvæmt tilskipuninni nái alla leið frá neytendum í stað þess að hefjast á söfnunarstöð sveitarfélaga. Samtökin telja að kostnaðarþátttaka sveitarfélaga sé ekki í samræmi við mengunarbótaregluna (Polluter pays principle) vegna þess að kostnaður sveitarfélags leggst á alla skattgreiðendur. Önnur samtök sveitarfélaga og svæða í Evrópu, á borð við ACR+, hafa sömuleiðis bent á að of mikið misræmi sé í lögleiðingu tilskipunarinnar innan EES. Evrópuþingið hefur tekið undir framangreind sjónarmið og gert tillögu um að skýrari grein verði gerð fyrir framleiðendaábyrgð við endurskoðun á rammalöggjöf ESB um úrgang, m.a. með því að leggja til að framleiðendaábyrgð nái frá neytendum til endurvinnslu og förgunar úrgangs.

Samband íslenskra sveitarfélaga telur mikilvægt að Alþingi taki tillit til framangreindrar þróunar við afgreiðslu frumvarpsins og er ljóst að í frumvarpinu er gengið skemmra í innleiðingu framleiðendaábyrgðar en tilskipunin heimilar. Jafnframt hefur sambandið eins og áður segir allnokkrar efasemdir um að það skilakerfi sem gert er ráð fyrir að komið verði á skv. frumvarpinu verði skilvirkt og hagkvæmt. Að áliti sambandsins yri allt eins hagkvæmt að fella raf- og rafeindatækjaúrgang undir úrvinnslugjaldskerfið og fela Úrvinnslusjóði ábyrgð á meðhöndlun þessa úrgangs.

3. Athugasemdir við einstakar greinar

Um a-lið 2. gr.

Í a-lið 2. gr. er lögð sú skylda á sveitarfélögin að bjóða upp á gjaldfrjálsa móttöku á raftækja- og rafeindatækjaúrgangi frá heimilum. Einnig ber sveitarfélögum að veita leiðbeiningar um hvernig beri að flokka og skila slíkum úrgangi til söfnunarstöðva sveitarfélaga.

Til þessa hafa sveitarfélög tekið við umræddum úrgangi frá heimilum án gjaldtöku. Kostnaðarauki sveitarfélaga vegna frumvarpsins mun einkum felast í því að þeim verður skylt að bjóða upp á aðstöðu til flokkunar raftækjaúrgangs af mismunandi toga á hverri söfnunarstöð. Nánari útfærsla í reglugerð sem umhverfisráðherra setur mun skipta miklu máli um endanleg kostnaðaráhrif laganna, m.a. hvað varðar fjölgun gáma á hverri söfnunarstöð.

Nú starfrækja sveitarfélögin um 100 gámastöðvar hér á landi. Til að uppfylla ákvæði frumvarpsins má ætla að stækka þurfi um helming þessara söfnunarstöðva, með tilheyrandi stofnkostnaði sem lendir á sveitarfélögum. Í forsendum kostnaðarmats ráðuneytisins er jafnframt gengið út frá því að fjölga þurfi gámum á öllum gámastöðvum, að meðaltali um þrjá gáma á hverri stöð. Sambandið telur rétt að taka fram að það skilur ákvæði frumvarpsins þannig að rekstur gámanna verði alfarið á ábyrgð hins nýja skilakerfis.

Um b-e lið 2. gr.

Í b- til e-liðum 1. gr. er kveðið á um ábyrgð framleiðenda og innflytjenda á raf- og rafeindatækjaúrgangi og stofnun skilakerfis til að framfylgja þeirri ábyrgð. Með því að skylda þessa aðila til að standa straum af kostnaði við förgun úr sér genginna raftækja er stigið mikilvægt skref í samræmi við mengungarbótaegluna, þ.e. að sá greiði kostnað sem ber ábyrgð á tilurð úrgangsins. Eins og áður er rakið er þó heimilt að ganga lengra í innleiðingu framleiðendaábyrgðar. Í ljósi þess að tilskipunin sætir nú endurskoðun hlýtur Alþingi að þurfa að skoða vandlega hvort rétt sé að ganga lengra en lagt er til í frumvarpinu og fella allan kostnað af söfnun og meðhöndlun úrgangs á framleiðendur og innflytjendur raftækjaúrgangs, í stað þess að fella umtalsverðan hluta kostnaðar á skattgreiðendur.

Um f-lið 2. gr.

Í f-lið 2. gr. er kveðið á um sérstaka stýrinefnd sem skal hafa umsjón með starfsemi skilakerfa. Stjórn Úrvinnslusjóðs er skv. frumvarpinu falið að fara með hlutverk stýrinefndar en jafnframt er tekið fram að hlutverk stjórnar Úrvinnslusjóðs sé ekki á ábyrgð stýrinefndar. Þótt sambandið geri ekki athugasemd við frumvarpsgreinina má eflaust deila um hvort þetta sé heppilegt fyrirkomulag.

Sambandið væntir þess að í umsögn Úrvinnslusjóðs um frumvarpið verði gerð ítarleg grein fyrir mögulegum áhrifum þessarar breytingar fyrir starfsemi sjóðsins og hlutverk stjórnar. Ljóst er að stjórnsýsla vegna skilakerfisins getur orðið mjög flókin, sbr. ákvæði g- og h-liða 2. gr. Jafnframt þarf að gæta vel að

því að upplýsingasöfnun á vegum skilakerfisins hafi ekki neikvæð áhrif á samkeppni.

Um i-lið 2. gr.

Í i-lið 2. gr. er ráðherra heimilað að setja reglugerð um nánari framkvæmd laganna. Fyrir sveitarfélögin skipta a- og j-liðir frumvarpsgreinarinnar mestu máli og gengur sambandið út frá því að haft verði náið samráð við sambandið um útfærslu þeirra atriða í reglugerð. Einkum geta kröfur sem gerðar verða um fjölda gámastæða á söfnunarstöðvum sveitarfélaga haft mikil fjárhagsleg áhrif fyrir sveitarfélögin.

Um 7. gr.

Sambandið gerir alvarlega athugasemd við að í a-lið 7. gr. er lögð til sú breyting að fulltrúum atvinnulífsins í stjórn Úrvinnslusjóðs verði fjölgað en aðildarfélög Samtaka atvinnulífsins eiga nú þegar þrjá fulltrúa í stjórn sjóðsins á meðan Samband íslenskra sveitarfélaga tilnefnir aðeins einn fulltrúa. Það hefur um langt skeið verið krafa sambandsins að sveitarfélögin fái tvo fulltrúa í stjórn sjóðsins í ljósi þeirra umfangsmiklu skyldna sem sveitarfélögin gegna lögum samkvæmt á sviði úrgangsmála. Jafnframt hefur sambandið bent á að ástæðulaust sé að Landssamband íslenskra útvegsmanna og Samtök fiskvinnslustöðva tilnefni sameiginlega einn fulltrúa í stjórn sjóðsins þar sem þessir aðilar hafa samið sig undan ákvæðum laga um úrvinnslugjald. Leggur sambandið til að 1. mgr. 16. gr. laga nr. 162/2002 orðist svo:

Umhverfisráðherra skipar fimm manna stjórn Úrvinnslusjóðs til fjögurra ára í senn. Umhverfisráðherra skipar formann stjórnar án tilnefningar en fimm meðstjórnendur og jafn margir til vara skulu skipaðir að fenginni tilnefningu viðkomandi aðila, þ.e. einn frá Samtökum iðnaðarins, einn samkvæmt sameiginlegri tilnefningu frá SVP - Samtökum verslunar og þjónustu og Félagi íslenskra stórkaupmanna og tveir frá Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Varaformaður sem skipaður er af ráðherra eftir tilnefningu stjórnar, skal koma úr hópi stjórnarmanna. Þurfi að kjósa um afgreiðslu mála skal atkvæði formanns ráða úrslitum falli atkvæði jafnt.

Verði ekki fallist á ofangreinda breytingu leggur sambandið áherslu á að ekki verði fjölgað í stjórn Úrvinnslusjóðs heldur taki fulltrúi Félags íslenskra stórkaupmanna eingöngu sæti þegar stjórn Úrvinnslusjóðs gegnir hlutverki stýrinefndar skv. 19. gr. laga um meðhöndlun úrgangs, sbr. f-lið 2. gr. frumvarpsins. Eðlilegast væri að fulltrúi Landssambands íslenskra útvegsmanna viki sæti í hans stað.

Kostnaðaráhrif gagnvart sveitarfélögum (í athugun m.t.t. endanlegs kostnaðarmats ráðuneytisins)

Sambandið vekur athygli á því að sveitarfélögin munu verða fyrir verulegum kostnaðarauka vegna söfnunar og flokkunar úrgangs samkvæmt frumvarpinu. Í kostnaðarmati umhverfisráðuneytisins kemur fram að stofnkostnaður sveitarfélaganna mun nema um 135 m.kr. en árleg kostnaðaraukning sveitarfélaga vegna reksturs söfnunarstöðva er álitinn vera um 230 m.kr. Hér

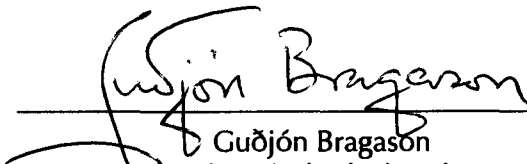

er því enn eitt dæmið um Evrópusambandslöggjöf sem veldur íslenskum sveitarfélögum auknum kostnaði.

Á móti þessum aukna kostnaði sveitarfélaga áætlað ráðuneytið að sveitarfélögin geti sparað um 130 m.kr. á ári í kostnað vegna eyðingar raf- og rafeindatækjaúrgangs. Mun sá kostnaður framvegis leggjast á skilakerfi sem framleiðendur og innflytjendur raf- og rafeindatækja bera ábyrgð á.

Í ljósi framangreindra kostnaðaráhrifa fyrir sveitarfélögin telur sambandið nauðsynlegt að Alþingi skoði hvort í frumvarpinu sé gengið nægilega langt í innleiðingu framleiðendaábyrgðar hér á landi. Ef ekki þykir unnt að ganga lengra í þeim efnum telur sambandið rétt að Alþingi kalli eftir hugmyndum af hálfu ríkisstjórnarinnar um hvernig hægt verði að bæta sveitarfélögunum umrædda útgjaldaaukningu með nýjum tekjustofnum.

Virðingarfyllt
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Guðjón Bragason
sviðsstjóri lögfræðisviðs

Alþingi
Erindi nr. P 135/1776
komudagur 11.3.2008

Samband íslenskra sveitarfélaga
Guðjón Bragason.
Pósthólf 8100
128 REYKJAVÍK

UMHVERFISRÁÐUNEYTIÐ

Skuggasundi 1 150 Reykjavík
sími: 545 8600 bréfasími: 562 4566
postur@umhverfisraduneyti.is
www.umhverfisraduneyti.is

Reykjavík 13. febrúar 2008
Tilv.: UMH07100173/0012

Efni: Kostnaðarmat á útgjöldum sveitarfélaga vegna frumvarps til breytinga á lögum nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs.

Frumvarpið er sett fram til að innleiða tilskipun 2002/96/EB um rafeindatækjaúrgang. Markmið tilskipunarinnar er að draga úr rafeindatækjaúrgangi, auka endurnýtingu hans og endurnotkun og vinna að aukinni umhverfisvitund allra sem sem koma að vörunni á lífsferli hennar. Krafa er gerð á ríki sem innleiða tilskipunina að endurheimta 4 kg. rafeindaúrgangs á hvern íbúa á ári hverju. Síðan ber að endurnóta eða endurnýta ákveðinn hluta þeirra tækja sem endurheimt eru, svo og taka úr þeim spilliefni er þau innihalda og meðhöndla sérstaklega. Greinarmunur er gerður á rafeindatækjum til heimilisnota og þeim sem notuð eru í atvinnulífinu. Til þess að uppfylla framangreind skilyrði skulu framleiðendur og innflytjendur rafeindatækja setja upp kerfi til meðhöndlunar og endurnýtingar á rafeindaúrgangi. Skal kostnaður af meðferð alls raf- og rafeindatækjaúrgangs vera á ábyrgð framleiðenda/innflytjenda.

Kostnaðarauki sveitarfélaga af innleiðingu fyrrgreindrar tilskipunar felst einkum í því að þau skulu bjóða upp á aðstöðu til móttöku raf- og rafeindaúrgangs á gámastöðvum og aðgreiningu úrgangs með mismunandi eðli. Aukin aðstaða fellst einkum í fjölgun gámastæða á núverandi gámastöðvum, sem í sumum tilfellum kallar á stækkun stöðvanna, eða byggingu nýrra gámastæða. Hins vegar er gert ráð fyrir að kostnaður af rekstri gámana, þ.e. vegna eignarhalds eða leigu þeirra, muni vera á ábyrgð framleiðenda/innflytjenda, líkt og flutningur þeirra frá söfnunarstöð og meðhöndlun móttekins úrgangs.

Nú eru um 100 gámastöðvar starfræktar í landinu. Í kostnaðarmati ráðuneytisins er gert ráð fyrir að hægt sé að koma nauðsynlegum fjölda gáma vegna tilskipunarinnar fyrir á gámastöðvunum án þess að stækkunar sé þörf í helmingi tilfella, en að stækkunar sé þörf á helmingi gámastöðvanna. Einnig er gengið út frá því að bæta þurfi við þrem gámastæðum á hverri stöð vegna hennar. Ljóst er að mjög er mismunandi eftir stærð stöðva og íbúafjölda á hverju svæði fyrir sig hver fjölgunarpörf gámastæða er og hversu nákvæmlega mismunandi tegundir úrgangs verða aðgreindar. Því má reikna með að í sumum tilfellum þurfi að fjölga gámastæðum um allt að fjögur en annars staðar nægi að fjölga um eitt. Í þeim tilfellum færi nánari aðgreining fram við eyðingu. Samkvæmt athugun ráðuneytisins er kostnaður við hvert gámastæði á nýrri eða stækkaðri stöð 20 þús. kr. pr. fm., en 10 þús. kr. pr. fm. við hvert gámastæði sem kemst fyrir á gámastöð án stækkunar hennar. Með vísan til fyrrgreindra forsendna um fjölgun gámastæða og að helmingur gámastæða komist fyrir á óbreyttum

móttökustöðvum en að í helmingi tilfella þurfi stækkun, nemur stofnkostnaður sveitarfélaganna vegna þessa alls 135 m.kr. Aukinn rekstrarkostnaður vegna fjölgunar gáma nemur 30 þús. kr. pr. fm. á ári. Árlegur kostnaður sveitarfélaga af þessu myndi því nema 229,5 m.kr. Heildarkostnaður sveitarfélaganna nemur því samkvæmt þessu 364,5 m.kr. á fyrsta ári framkvæmdarinnar en 229,5 m.kr á ári eftir það.

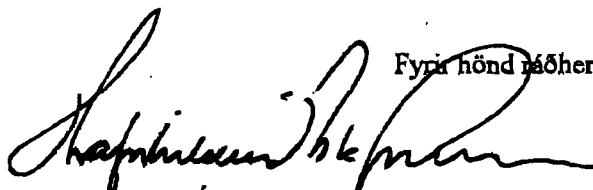
Í stærri sveitarfélögum hefur raf- og rafeindaúrgangur verið mótttekinn og honum eytt. Þessu hefur fylgt umtalsverður eyðingarkostnaður sem fellur niður um leið og innleiðing tilskipunarinnar hefur tekið gildi. Samkvæmt upplýsingum sem ráðuneytinu hafa borist nam kostnaður við slíka eyðingu á bilinu 70-80 m.kr. á höfuðborgarsvæðinu á s.l. ári. Áætlun fyrir allt landið gerir ráð fyrir að núverandi kostnaður sveitarfélaganna vegna eyðingar raf- og rafeindatækja nemi 133-162 m.kr. á ári. Sé gengið út frá lægri tölunni má ætla að kostnaðarauki sveitarfélaga af innleiðingu tilskipunar 2002/96/EB muni nema u.þ.b. 230 m.kr. á fyrsta ári en u.þ.b. 100 m.kr. árlega eftir það.

Kostnaður á fyrsta ári framkvæmdar.

Kostnaður frá og með 2. ári.

Stofnkostnaður	135,0 m.kr.	0,0 m.kr.
Rekstur	229,5 m.kr.	229,5 m.kr.
- Eyðingarkostnaður	<u>133,0 m.kr.</u>	<u>130,0 m.kr.</u>
Samtals	<u>231,5 m.kr.</u>	<u>99,5 m.kr.</u>

Athugasemdir yðar vegna kostnaðarmatsins óskast sendar ráðuneytinu innan viku.

Fyrir hönd ráðherra
Hrafnhildur Ásta Þorvaldsdóttir

Þorsteinn Sæmundsson

**SAMBAND SVEITARFÉLAGA
Á SUÐURNESJUM**

Löðvöllum 12 • 230 Reykjanesbær • Kt. 640479-0279
Sími 420 3288 • Fax 421 3766 • Netfang sss@sss.is

Alþingi
Erindi nr. P 135/1862
Komudagur 25.3.2008

**Nefndasvið Alþingis,
B/t Umhverfisstofnaðar alþingis
Austurstræti 8 – 10,
150 Reykjavík**

Suðurnesjum, 17. mars 2008

Varðar: *Umsögn Sambands sveitarfélaga á Suðurnesjum (SSS) um frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs, 327. mál.*

Á stjórnarfundum Sambands sveitarfélaga á Suðurnesjum (SSS) þann 14. mars s.l. var tekið fyrir erindi yðar dags. 18/2 '08 þar sem óskað var umsagnar um frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs, 327. mál, EES-reglur, rafeindatækjaúrgangur.

Í framhaldi af umfjölluninni vill stjórnin koma eftirfarandi á framfæri:

“Stjórn SSS tekur undir umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga sem dagsett er 5. mars s.l. um frumvarpið. Stjórn SSS vill undirstrika athugasemd sambandsins um skipan í stjórn Úrvinnslusjóðs og einnig hvetur stjórn SSS umhverfisstofnað alþingis til að skoða sérstaklega kostnaðaráhrif fyrir sveitarfélögin og hvort gengið sé nægilega langt í framleiðendaábyrgð. Að öðrum kosti verði skoðaðar hugmyndir um hvernig megi bæta sveitafélögunum dætlada útgjaldaaukningu.”

Þessu er hér með komið á framfæri.

Virðingarfyllst,

Guðjón Guðmundsson, framkvæmdastjóri

SAMKEPPNISEFTIRLITIÐ

Alþingi
Erindi nr. P 135/2327
komudagur 22.4.2008

Nefndarsvið Alþingis
b.t. umhverfisnefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 22. apríl 2008
Tilv.: 0804007

Efni: Umsögn Samkeppniseftirlitsins um frumvarp til laga um breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum, 327. mál, þskj. 522 á 135. löggjafarþingi.

Með bréfi, dags. 8. apríl 2008, fór samgöngunefnd Alþingis þess á leit við Samkeppniseftirlitið að veitt yrði umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum (hér eftir frumvarpið).

1.

2. gr. frumvarpsins

Í e-lið 2. gr. frumvarpsins er fjallað um hlutverk svokallaðs skilakerfis. Skilakerfi er nánar skilgreint í 5. tl. 1. gr. frumvarpsins sem fyrirtæki eða aðili sem tekur að sér ábyrgð framleiðanda og innflytjanda á raf- og rafeindatækjaúrgangi. Er skilakerfi nánar tiltekið ætlað að tryggja söfnun og móttöku á raf- og rafeindatækjaúrgangi frá söfnunarstöðvum sveitarfélaga og frekari meðhöndlun hans. Fram kemur að skilakerfi skuli hafa nægt fjármagn frá framleiðendum og innflytjendum til að tryggja að það geti staðið undir skuldbindingum fyrir hönd viðskiptavina sinna en kerfið skal safna, taka á móti og koma til meðhöndlunar því heildarmagni raf- og rafeindatækjaúrgangs sem jafngildir markaðshlutdeild þeirra framleiðenda og innflytjenda sem samning hafa við skilakerfi, hvort sem um er að ræða sameiginlegt skilakerfi eða skilakerfi sem er fjármagnað af einum framleiðanda eða innflytjanda.

Því næst segir að skilakerfum þessum skuli vera heimilt með samningi að skipta með sér landsvæðum að höfðu samráði við Samband íslenskra sveitarfélaga með það að markmiði að stuðla að sem hagkvæmastri söfnun raf- og rafeindaúrgangs. Í greinargerð með frumvarpinu segir að skilakerfi beri að safna og taka við raf- og rafeindatækjaúrgangi alls staðar á landinu. Það eigi jafnframt við þótt skilakerfi hafi t.d. umbjóðendur sem selji einvörðungu á höfuðborgarsvæðinu. Skyldan sé fortakslaus um að skilakerfum beri að safna á öllu landinu. Af þeim sökum sé skilakerfum, verði þau fleiri en eitt hér á landi, veitt heimild til að skipta landinu á milli sín með samningi. Tilgangur þess sé að tryggja hagkvæmni, þannig að skilakerfum sé ekki skylt að safna og taka við

úrgangi frá öllu landinu. Að lokum segir að það sé mikilvægt að söfnunarstöð sveitarfélaga þurfi einungis að eiga samskipti við eitt skilakerfi.

2.

Sjónarmið Samkeppniseftirlitsins

Vegna smæðar hins íslenska markaðar má íeiða að því líkur að framleiðendur/innflytjendur raftækja hér á landi muni annað hvort stofna til sameiginlegs skilakerfis eða greiða einkaaðila gjald til að taka að sér verkefnið og þ.a.l. ábyrgð framleiðanda/innflytjanda. Kemur þetta mat einnig fram í almennum athugasemdum með frumvarpinu, þ.e. að heimild fyrir þriðja aðila til að sjá um meðhöndlun og endurnýtingu fyrir hönd framleiðanda sé nauðsynleg svo framleiðendur geti uppfyllt skyldur sínar sameiginlega. Enn fremur kemur fram að ólíklegt megi telja að hver og einn framleiðandi/innflytjandi hér á landi muni sjá um þessa hluti sjálfur.

Það er því mat Samkeppniseftirlitsins að þegar og ef frumvarp þetta verður að lögum muni framleiðendur/innflytjendur raf- og rafeindatækja líklega taka sig saman og stofna sameiginlegt skilakerfi eða eftirláta það verkefni einkaaðila sem þegar er til staðar á markaðnum og starfar á tengdum markaði, t.a.m. gámapjónustufyrirtæki. Í frumvarpinu segir að gera megi ráð fyrir því að í raun muni skilakerfi gera samninga við starfandi fyrirtæki á markaðnum, t.d. gámafyrirtæki, um að sækja raf- og rafeindatækjaúrgang til viðkomandi sveitarfélaga. Skilakerfið myndi síðan krefja sína viðskiptamenn um greiðslur í samræmi við kostnað skilakerfisins á hverjum tíma. Ekki sé því gert ráð fyrir mikilli sjóðsöfnun hjá skilakerfum.

Ef einkaaðilum sem þegar eru fyrir á markaðnum eru látin eftir þessi verkefni er ljóst að orðið hefur til markaður þar sem samkeppni getur gætt á milli einkaaðila um að sinna þessari þjónustu fyrir framleiðendur/innflytjendur raf- og rafeindatækja sem munu greiða fyrir hana. Rétt er að geta þess að markmið samkeppnislaga er að efla samkeppni í viðskiptum og þar með að vinna að hagkvæmri nýtingu framleiðslupátta þjóðfélagsins, sbr. 1. gr. samkeppnislaga. Þessu markmiði skal náð með því að vinna gegn óhæfilegum hindrunum og takmörkunum á frelsi í atvinnurekstri, vinna gegn skaðlegri fákeppni og samkeppnishömlum og auðvelda aðgang nýrra keppinauta að markaðnum. Í samkeppnislögum er því byggt á þeim sjónarmiðum að virk samkeppni sé sú leið sem skili mestum framförum og aukinni hagkvæmni í rekstri. Líkt og réttilega kemur fram í frumvarpinu skiptir miklu máli að stuðlað sé að eðlilegri samkeppni á markaðnum enda sé úrvinnsla úrgangs talin sú atvinnugrein sem er í hvað örustum vexti í Evrópusambandinu.

Hér á landi ríkir fákeppni á markaði fyrir gámapjónustu, sorphirðu og tengda starfsemi, þar sem aðeins tveir aðilar sjá um að þjónusta bróðurpart markaðarins. Er af þeim sökum nauðsynlegt að fylgjast gaumgæfilega með markaðnum og koma í veg fyrir aðgerðir sem skaðað gætu þá samkeppni sem nú er til staðar.

Í 10. gr. samkeppnislaga er lagt bann við hvers konar samningum eða samþykktum á milli fyrirtækja sem hafa það að markmiði eða af þeim leiðir að komið sé í veg fyrir samkeppni, hún takmörkuð eða henni raskað. Í ákvæðinu felst m.a. bann við aðgerðum sem fela í sér uppskiptingu markaða eða birgðalinda. Aðgerðir sem fela í sér uppskiptingu markaða eftir landsvæðum eru taldar vera í hópi alvarlegustu samkeppnistakmarkana.

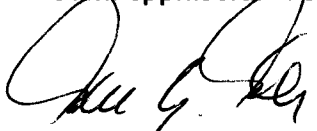

Ef skilakerfum er veitt heimild samkvæmt lögum til að skipta með sér landsvæðum væri það því í ósamræmi við bannákvæði 10. gr. samkeppnislaga. Líkt og fram kemur í frumvarpinu er tilgangurinn með heimild til að skipta upp landsvæðum sú að tryggja hagkvæma söfnun raf- og rafeindaúrgangs. Ef umrædd skipting verður heimiluð með lögum vegna þessarar tilteknu starfsemi og þau gámapjónustufyrirtæki sem eru ráðandi á markaðnum hér á landi myndu taka að sér þessi verkefni, verður, að mati Samkeppniseftirlitsins, að hafa í huga hættu á að uppskipting markaða gæti orðið í tengslum við aðra starfsemi gámapjónustufyrirtækjanna. Samkeppniseftirlitið vill því vara við því að slík heimild verði veitt.

Auk þess skal á það bent að líkt og segir í frumvarpinu nær ábyrgð framleiðenda og innflytjenda á að sækja raf- og rafeindatækjaúrgang einungis til þeirra söfnunarstöðva sem sveitarfélög reka. Aðrar söfnunarstöðvar, sem reknar eru af einkaaðilum, verða að semja sérstaklega við skilakerfi um söfnun á raf- og rafeindatækjaúrgangi frá þeim. Byggist þetta á því að það er skýr skylda sveitarfélaga að taka gjaldfrjálst á móti raf- og rafeindatækjaúrgangi frá heimilum. Af þessu má ráða að verði skilakerfum heimilt að skipta með sér landsvæðum mun samningsstaða einkarekinna söfnunarstöðva verða verulega skert þar sem samkeppni á milli skilakerfa yrði ekki til staðar.

Í Danmörku hefur evróputilskipunin um raf- og rafeindatækjaúrgang verið innleidd í danskan rétt með lögum nr. 664/2005. Í 2. mgr. 16. gr. laganna er tekið á sams konar álitaefni og hér er um rætt. Í stað þess að kveða beint á um heimild til uppskiptingu markaða eftir landsvæðum segir að tilraunir skuli gerðar til að tryggja að söfnun, móttaka og meðhöndlun raf- og rafeindatækjaúrgangs fari fram með landfræðilega skynsamlegum hætti (e. [...] in a geographically reasonable manner). Með orðalagi þessu er að mati Samkeppniseftirlitsins betur tryggt að fleiri sjónarmið skulu höfð að leiðarljósi, t.a.m. samkeppnissjónarmið.

Virðingarfyllst,
Samkeppniseftirlitið

Páll Gunnar Pálsson

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi
Nefndasvið
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 6. mars 2008

Efni: Stjórnarfrumvarp um breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum, EES-reglur, rafeindatækjaúrgangur, 327. mál.

Samtök atvinnulífsins áttu fulltrúa í þeirri nefnd sem samdi drög að frumvarpinu og lýsa yfir stuðningi við samþykkt þess.

SA leggja áherslu á að í frumvarpinu er kveðið á um skýra verkaskiptingu milli þeirra sem bera ábyrgð á raftækja- og rafeindatækjaúrgangi (framleiðendur og innflytjendur) og sveitarfélaga sem skulu sjá til þess að heimili geti skilað úrganginum á söfnunarstöðvar. Það eru framleiðendur og innflytjendur sem bera ábyrgð á því að úrgangurinn verði sóttur á söfnunarstöðvar og ráðstafað á þann hátt sem lög og reglur kveða á um. Á sama hátt bera framleiðendur og innflytjendur ábyrgð á að safna og meðhöndla sambærilegan úrgang sem fellur til í atvinnulífinu. Til þess að annast þetta ber framleiðendum og innflytjendum að eiga aðild að svokölluðum skilakerfum sem taka yfir ábyrgðina fyrir þeirra hönd.

Skilakerfin sjá um að úrgangi sé safnað og að hann hljóti rétta meðhöndlun. Skilakerfin sjá um að setja gjaldskrá sem stendur undir kostnaði við söfnun og meðhöndlun og er það grundvallarbreyting frá því kerfi sem nú er uppi þar sem lagt er á úrvinnslugjald með lögum og ríkisstofnunin Úrvinnslusjóður sér um ráðstöfun þess. Takist vel til má gjarna sjá fyrir að úrvinnslugjaldskerfið þróist yfir í þá átt sem þetta frumvarp gerir ráð fyrir.

Til þess að hafa umsjón með skilakerfunum og til þess að líta eftir því að allir framleiðendur og innflytjendur eigi aðild að skilakerfi er sett á fót sérstök stýrinefnd. Í tillögum nefndarinnar sem samdi frumvarpið var gert ráð fyrir að atvinnulífið tilnefndi 4 fulltrúa af 5 til setu í nefndinni en einn væri skipaður án tilnefningar. Við skipan stýrinefndarinnar var einkum horft til danskrar fyrirmyndar þar sem atvinnulífið tilnefnir 8 af 9 fulltrúum en umhverfisráðherra skipar einn með sérþekkingu á samkeppnismálum. Mikilvægt er að hafa í huga að stýrinefndin fjallar fyrst og fremst um málefni farmleiðenda og innflytjenda en hefur engin bein afskipti af söfnunarstöðvum sveitarfélaga, starfsemi þeirra eða rekstri. Það er því eðlilegt að samtök þeirra fyrirtækja sem undir þessi lög falla skipi stýrinefndina að stærstum hluta. Í meðhöndlun umhverfisráðuneytisins var þessu breytt þannig að fulltrúar í stjórn Úrvinnslusjóðs taki að sér þetta hlutverk stýrinefndar og er það ásættanlegt enda má ætla að þeir búi þegar yfir þekkingu og reynslu á þessu sviði. Þess má geta að fyrirtækin sem undir þessi ákvæði falla hafa einna helst áhyggjur af því að einstakir innflytjendur geti skotið sér undan þátttöku í skilakerfi en engin hætta er á því þegar úrvinnslugjald er lagt á í tolli.

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Stýrnefndin kemur ábendingum um að tilteknir aðilar eigi ekki aðild að skilakerfi til Umhverfisstofnunar og eins ef upp kemur að skilakerfi standi ekki að málum eins og vera ber. Það er síðan Umhverfisstofnun sem sér um að framfylgja þeim málum og knýja fram úrbætur með aðferðum sem tiltæk eru að lögum.

Mikilvægt er að framleiðendur og innflytjendur hafi rúman tíma til að undirbúa og hefja rekstur skilakerfa og er lagt til að frestur til skráningar verði til 1. október 2008 og að skilakerfin skuli taka til starfa 1. janúar 2009.

Virðingarfyllst,

Vilhjálmur Egilsson,
framkvæmdastjóri

Nefndarsvið Alþingis
Umhverfisnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 6. mars 2008

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum.

Samtök iðnaðarins hafa fengið til umsagnar ofangreint frumvarp. Samtökin styðja í meginatriðum efni frumvarpsins þó þau telji það nokkur vonbrigði að ekki var fært að halda raf- og rafeindatækjaúrgangi innan sama kerfis og öðrum vörflokkum sem sambærileg framleiðendaábyrgð er komin á.

Frumvarpið er nokkuð nákvæm lýsing á kerfi sem á að setja upp. Eðlilegt er að löggjafinn vilji hafa hugmynd um útfærslu á nýju kerfi sem þessu en hér er langt seilst í að skrifa útfærsluna inni löggjöfina. Auðvelt er að freistast til þess að skrifa löggjöf sem þessa í smáatriðum út frá núverandi stöðu mála til að binda alla lausa enda. Reynslan af framleiðendaábyrgð hingað til, t.d. hjá Úrvinnslujóði, hefur hins vegar kennt okkur að lagaramminn þarf að vera opin til að hann standi ekki í vegi fyrir þróun í greininni. Reynslan hefur einnig kennt okkur að vel er hægt að reka kerfi byggt á framleiðendaábyrgð þar sem samningar eru gerðir milli aðila, án þess að ríkisvaldið setji fram nákvæma forskrift fyrir því hvernig þeir samningar skulu vera. Dæmi um slík kerfi eru Úrvinnslusjóður og Endurvinnslan.

Í frumvarpinu er ítrekað talað um „söfnunarstöðvar sveitarfélaga“. Gerð er athugasemd við þetta orðalag því úrgangi er safnað víða annars staðar en á þessa staði. Færst hefur í aukana að einkaaðilar reki söfnunarstöðvar og eðlilegt er að allar slíkar stöðvar standi jafnfætis gagnavart lögunum. Að auki er þróunin í þá átt að söfnun á flokkuðum úrgangi er ekki endilega bundin við söfnunarstöðvar, sem dæmi þá hefur heimasöfnun færst í aukana. Með því að rígbinda hugtakið „söfnunarstöðvar sveitarfélaga“ í löggjöfina er verið að freista þess að frysta söfnunarleiðir í núverandi stöðu. Í lögum um meðhöndlun úrgangs, 4. gr., er sveitarfélögum gert skylt að reka söfnunarstöðvar, án þess að tilgreint sé hvaða úrgangi skuli safnað þar, en varðandi þennan tiltekna úrgang er gengið lengra og lagt á sveitarfélögin að bjóða söfnun á honum á þessum tilteknu stöðvum. Þannig er lögð ríkari skylda á sveitarfélögin varðandi raf- og rafeindatækjaúrgang en annan úrgang. Samtökin beina því til nefndarinnar að endurskoða orðalag og orða þetta á opnari hátt þannig að skilakerfin geti fylgt eftir þróun á markaðnum. Lagt er til að hugtakið „söfnunarstöð eða móttökustöð“ verði notað í staðinn, eða að talað verði um „söfnunaraðila“. Skilakerfi gera þá samkomulag við sveitarfélög um staðsetningu þjónustunnar, sem og við aðra sem safna úrganginum og fara í viðskipti við skilakerfi.

Í 2. gr. a. (14. gr.) eru skyldur sveitarfélaga tíundaðar. Í samræmi við önnur ákvæði laga um meðhöndlun úrgangs ætti að nægja að nefna í 1. mgr. að „Sveitarfélög skulu sjá um að boðið sé uppá móttöku raf- og rafeindatækjaúrgangs frá heimilum. Taka skal við slíkum úrgangi frá heimilum gjaldfrjálst.“ Óþarfi er að tiltaka hvar það skuli gert eða hver skuli gera það, sbr. framangreint. Bæði 2. og 3.

mgr. a. (14 gr.) eru óþarfar inni lögum um úrgang, því sveitarfélög innheimta nú þegar gjald vegna móttöku rekstrarúrgangs og það er hluti af eðlilegri þjónustu að gefa leiðbeiningar um flokkun á flokkunarstöð. Auk þess er skýrt af 1. mgr. að krafa um gjaldfrjálsa móttöku á eingöngu við um heimilisúrgang. Ef ástæða þykir til að hafa þessi ákvæði inni hljóta þau einnig að eiga við um aðra sem bjóða móttöku á þessum úrgangi.

Í c. (16. gr.) er framleiðendum gert að upplýsa kaupanda um hvar heimilt sé að skila úrganginum. Hér er gengið lengra en tilskipun gerir ráð fyrir en þar segir í 10. gr. að gefa skuli upplýsingar um skilakerfi sem standa til boða. Lagt er til að nota orðalagið. „.....upplýsa um skilakerfi sem standa til boða,.....“. Nákvæmar staðsetningar söfnunarstaða geta breyst, sem og aðferðir við söfnun. Sem dæmi um útfærslu á framkvæmd gætu framleiðendur upplýst að skila megi úrganginum á söfnunarstöðvar fyrir úrgang og/eða í endurvinnslutunnur, ef sú væri raunin og slíkt stæði til boða.

Í e. (18. gr.) er heimild fyrir skilakerfi að skipta landinu á milli sín að höfðu samráði við Samband Íslenskra sveitarfélaga. Þetta ákvæði tryggir hagkvæmni söfnunar ef fleiri en eitt skilakerfi taka til starfa. Samtökin benda á að tryggt þarf að vera að samkeppnissjónarmið standi ekki í vegi fyrir því að þetta sé gerlegt, enda yrði þetta framkvæmt í samráði við sveitarfélög. Á sama hátt þarf aðkoma framleiðenda að rekstri skilakerfa að vera ásættanleg gagnvart samkeppnisfyrirvöldum.

Í f. (19. gr.) eru tilteknar skyldur stýrinefndar. Lagt er til að þriðja setning 1. mgr. falli á brott en hún bætir engu við lögin og fjallar um ákvæði annarra laga. Staflíðir a. og b. virðast fjalla um sama hlutinn, að halda skrá og reka skráningarkerfi. Lagt er til að b. liður falli á brott. Stýrinefnd skal fjármagna starf sitt með gjaldi til framleiðenda. Ekki er þó ljóst hvernig hún getur hafið sína vinnu því skráningarkerfi þarf að vera til staðar áður en skráningar og gjaldtaka geta hafist. Varðandi g. lið er ekki ljóst á hvaða forsendum stýrinefnd skal meta samningana sem um er rætt.

Í 22. gr. eru heimildir ráðherra til að setja reglugerðir. Þær skulu fara til umsagnar stýrinefnda, skilakerfa og sveitarfélaga. Til að gæta jafnræðis er lagt til að hagsmunaaðilar atvinnulífs fái þær einnig til umsagnar, þannig að allir aðilar sem sæti eiga í stýrinefnd eigi skýra aðkomu en ekki bara einn þeirra.

Margar þessara reglugerða eru grunnurinn að vinnu stýrinefndar og skilakerfa. Afar mikilvægt er að þær verði tilbúnar hið fyrsta til að vinna þessara aðila geti farið í gang. Mikilvægt er að tímafrestir varðandi gildistöku laganna taki tillit til þess hversu mikið er í raun óunnið frá löggjafans hendi.

Nokkur þeirra atriða sem talin eru upp í i. (22. gr.) g. og heimild er til að setja í reglugerð eiga betur heima í samningum milli aðila og lagt er til að þeir falli á brott, sbr. staflíðir a. og j. Ef ástæða þykir til að halda a. lið inni mætti hann snúast um fjölda flokka sem tekið er við, eða hversu ítarlega skal að lágmarki flokka úrgang sem skilað er til skilakerfa en eðlilegast væri að þetta atriði væri undir samningum komið. Þá ætti það einnig að eiga við um aðra móttökuaðila en sveitarfélög. Varðandi j. lið ættu fulltrúar skilakerfa, sveitarfélaga og annarra söfnunaraðila að vera fullfærir um að semja sín á milli um hvenær og hvernig þjónusta er veitt. Varðandi e. lið er lagt til að krafa á að seljandi eigi hlut í upplýsingagjöf komi fram í c. (16. gr.). Lagt er til að bætt verði við e. lið orðunum „.....til að upplýsa kaupendur og þá er meðhöndla raf- og rafeindatækjaúrgang....“ sbr. í 17. gr.

Í 7. gr. er tillaga að breytingum á skipan stjórnar Úrvinnslusjóðs. Samtökin styðja þá tillögu og vara við kröfum sveitarfélaga um aukna hlutdeild þeirra í stjórninni. Stofnun Úrvinnslusjóðs var sameiginlegt verkefni stjórnvalda og atvinnulífs. Athugað var á sínum tíma hvort stofnun hlutafélags, án aðkomu ríkisvalds, væri heppileg en aðkoma stjórnvalda var nauðsynleg þegar ákveðið var að innheimta gjaldið í tolli og að ríkissjóður ábyrgðist nauðsynlegt fjárstreymi í sjóðnum á

hverjum tíma. Úrvinnslusjóður er stofnaður til að mæta kröfum um söfnun og endurvinnslu tiltekinna úrgangstegunda. Framleiðendur bera þar ábyrgð og sjóðurinn er stofnaður til að mæta þessum kröfum og uppfylla framleiðendaábyrgð. Gjaldendur úrvinnslugjalds eru framleiðendur og innflytjendur og hefur atvinnuífið meirihluta í stjórn. Stór hluti af endurgreiðslum Úrvinnslusjóðs rennur til sveitarfélaga og stjórn sjóðsins tekur ákvarðanir er varða greiðslur til þeirra. Það er óeðlilegt að sveitarfélögin séu með stóran hlut í stjórn og ákvarði sjálf greiðslur atvinnulífsins til sín. Stýrinefnd raf- og rafeindatækjaúrgangs fer fyrst og fremst með mál er varða framleiðendur og innflytjendur og því eðlilegt að fulltrúar þeirra eigi þar sæti. Sveitarfélögin eru þeirra viðskiptaaðilar og með öllu óeðlilegt að þau beri meginþungann af eftirliti og umsjón.

Í 6.gr. eru tilgreindar dagsetningar varðandi skráningu í skráningarkerfi og gildistöku ábyrgðar framleiðenda og innflytjenda á raf- og rafeindatækjum á úrvinnslu þess úrgangs. Minnt er á að nokkrar þeirra reglugerða sem þarf að gera eru forsenda þess að skráning geti hafist og að framleiðendur og innflytjendur geti lokið sinni vinnu. Því er tímapressan mikil á Umhverfisstofnun til að byrja með. Löggjafinn þarf að stilla þessar dagsetningar af þannig að stofnunin fái tíma til að vinna sitt og svo fái framleiðendur, innflytjendur og stýrinefnd tíma til að klára það sem að þeim snýr. Í ljós þessa er lagt til að dagsetningar verði endurskoðaðar.

Bryndís Skúladóttir
Samtök iðnaðarins

Alþingi
b.t. umhverfisnefndar
Auturstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 10. mars 2008.

UMSÖGN UM FRUMVARP TIL LAGA UM MEÐHÖNDLUN ÚRGANGS, 327. MÁL

Frumvarpið barst SORPU bs til umsagnar með bréfi dagsettu 18. febrúar 2008. Um er að ræða breytingu á lögum um meðhöndlun árgangs, nr. 55/2003 með síðari breytingum.

Almennar athugasemdir við frumvarpið

Í frumvarpi þessu er fólgið nokkuð nýmæli en með því verða framleiðendur, þ.m.t. innflytjendur raftækja ábyrgir fyrir því að koma úr sér gengnum rafeinda- og raftækjum til viðeigandi meðhöndlunar og er hér verið að innleiða s.k. framleiðendaábyrgð. Það kerfi sem hér er lagt til með þessari breytingu á lögnum hefur að megin markmiði að allur kostnaður (líka förgunarkostnaður) við vöruna (í þessu tilfelli rafeinda- og raftæki) sé innifalinn í söluverði vörunnar til neytanda. Slík kerfi hafa verið tekinn upp í flest öllum Evrópulöndum og má segja að ekkert kerfanna sem þar eru séu nákvæmlega eins. Það kerfi sem hér er lagt til virðist verða flókið í framkvæmd og má spyrja hvers vegna ekki er notað kerfi Úrvinnslusjóðs, sem þegar hefur verið sett upp hér á landi til að ná ákveðnum markmiðum í úrgangsmálum.

Tilskipun nr. 2002/96/EB s.k. WEEE tilskipun (*Waste Electronic and Electrical Equipment*) hefur verið lögfest í flestum EES-ríkjum. Samkvæmt tilskipuninni er heimilt að leggja ábyrgð og þar með kostnað á framleiðendur raftækja frá þeim tímapunkti þegar neytandi vill losna við úr sér gengin rafeinda- og rafatæki. Í frumvarpinu er gert ráð fyrir að þessi ábyrgð framleiðenda byrji eftir að úrgangnum hefur verið safnað á söfnunarstöð sveitarfélags þ.e.a.s. hluti kostnaðarins lendir á skattgreiðendum, en ýmis Evrópuríki hafa gengið mun lengra í þeim efnum enda er það í anda ofangreindrar tilskipunar. Þannig hafa sum aðildarríki ESB skyldað framleiðendur til að bera allan kostnað við kerfið t.d. í Austurríki, Belgíu og Frakklandi á meðan sveitarfélög bera kostnað af söfnun í Danmörku og Þýskalandi. Í Svíþjóð bera sveitarfélög einungis kostnað af að leggja til söfnunarsvæði.

N:\2008\Bréf\b03102008-u.docx/bhh

Þegar er hafinn endurskoðun á ofangreindri tilskipun og er markmiðið með þeirri endurskoðun að vinna að aukinni samræmingu í innleiðingu tilskipunarinnar. Á vettvangi samtaka evrópskra sveitarfélaga (CEMR) hefur verið bent á að kostnaðarþáttaka sveitarfélaga og þar með skattgreiðenda sé ekki í samræmi við anda tilskipunarinnar eða s.k. mengunarbótareglu („polluter pays principle“). Þetta er m.a. ástæðan fyrir því að samtök evrópskra sveitarfélaga hafa gert athugasemdir við útfærslu tilskipunarinnar í ýmsum aðildarríkum ESB. Einnig hefur Evrópuþingið séð ástæðu til að gera skýra grein fyrir framleiðendaábyrgð í tillögum sínum um endurskoðun á rammalöggjöf ESB um úrgang, m.a. með því að leggja til að framleiðendaábyrgð nái frá neytendum til endurvinnslu og förgunar úrgangs. Mikilvægt er að Alþingi taki tillit til framangreindrar þróunar við afgreiðslu frumvarpsins.

Athugasemdir við einstakar greinar

Um a-lið 2. gr.

Í a-lið 2. gr. er lögð sú skylda á sveitarfélögin að bjóða upp á gjaldfrjálsa móttöku á raf- og rafeindatækjaúrgangi frá heimilum. Einnig ber sveitarfélögum að veita leiðbeiningar um hvernig beri að flokka og skila slíkum úrgangi til söfnunarstöðva sveitarfélaga.

Til þessa hafa sveitafélögin á höfuðborgarsvæðinu tekið við umræddum úrgangi frá heimilum án gjaldtöku. Kostnaðarauki sveitarfélaganna vegna frumvarpsins hér á höfuðborgarsvæðinu mun einkum felast í því, að þeim veður skylt að bjóða upp á aðstöðu til flokkunar rafeinda- og raftækjaúrgangs af mismunandi toga á hverri söfnunarstöð. Ljóst er að kostnaðarauki hér á höfuðborgarsvæðinu getur orðið allur verulegur sé gerð krafa um fjölgun úrgangsflokka á söfnunarstöðvum, þar sem móttökustöðvum sveitarfélaganna er þröngur stakkur sniðinn og tækifæri til fjölgunar flokka mjög takmarkaður. Gengið er út frá að rekstur og eignarhald á þeim ílátum (gámum eða öðru) sem þarf til móttöku sé alfarið á ábyrgð hins nýja skilakerfis.

Um f lið 2. gr.

Í f-lið 2. gr. er kveðið á um sérstaka stýrinefnd sem skal hafa umsjón með starfsemi skilakerfa. Stjórn Úrvinnslusjóðs er skv. frumvarpinu falið að fara með hlutverk stýrinefndar en jafnframt er tekið fram að hlutverk stjórnar Úrvinnslusjóðs sé ekki á ábyrgð stýrinefndar. Með skipan þessarar stýrinefndar, sem augljóslega er opinber nefnd, er verið að gera stjórnkerfi Úrvinnslusjóðs afar flókið. Væri nær að kerfið allt yrði þá tekið undir lög um úrvinnslugjald en þeir sem vildu vera í sér kerfi utan úrvinnslugjalds, gætu þá samið sig frá því líkt og útvegsmenn hafa þegar gert hvað varðar net.

Um 7. gr.

Gerð er alvarleg athugasemd við a-lið 7. grein en þar er lögð til sú breyting að fulltrúum atvinnulífsins í stjórn Úrvinnslusjóðs verði fjölgað en aðildarfélög Samtaka atvinnulífsins eiga nú þegar þrjá fulltrúa í stjórn sjóðsins á meðan Samband íslenskra sveitarfélaga tilnefnir aðeins einn fulltrúa. Þetta er mjög undarleg tillaga svo ekki sé meira sagt, sérstaklega í ljósi þess að með þessu frumvarpi er ábyrgð sveitarfélaganna á úrgangsmálum aukin, frekar en að dregið sé úr ábyrgð þeirra á málaflokknum. Skv. lögum nr. 55/2003 bera sveitarfélögin ábyrgð á málaflokknum í heild sinni að auki sem hér er um skilgreint almannapjónustuhlutverk sveitarfélaganna að ræða. Í ljósi þessa er það ekki ásættanlegt að sveitafélögin þurfi að una við minnihluta í stjórn Úrvinnslusjóðs hvað þá að dregið sé úr áhrifum þeirra á þeim vettvangi.

Niðurlag

Þar sem samtök á vegum Evrópskra sveitarfélaga hafa gert athugasemdir við útfærslu á lögleiðingu þessarar tilskipunar í mismunandi Evrópulöndum er rétt að vísa til gagna frá WEEE-PIN / ACR+ sem fylgja umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga en Alþingi hlýtur að horfa til ábendinga sem fram hafa komið við gildandi fyrirkomulag í EES löndunum.

Undirritaður átti í stutta stund sæti í nefnd þeirri sem vann að innleiðingu tilskipunarinnar. Meðfylgjandi er minnisblað sem undirritaður lagði fram við þá vinnu en þar kemur einnig fram sá fyrirvari sem undirritaður gerði í skilabréfi nefndarinnar.

Virðingarfyllst,

f.h. SORPU bs

Björn H. Halldórsson
Framkvæmdastjóri

Fylgiskjal: Minnisblað fulltrúa Sambands íslenskra sveitarfélaga í nefnd um innleiðingu s.k. WEEE tilskipunar.

Minnisblað fulltrúa sveitarfélaganna í nefnd um innleiðingu EU tilskipunar um rafeindaúrgang.

Reykjavík 22.10.2007

Í frumvarpsdrögum sem unnið er að, er gert ráð fyrir að sveitarfélögin í landinu verði skylduð til að koma upp móttöku fyrir raf- og rafeindatækjaúrgang frá heimilum „íbúum að kostnaðarlausu“. Söfnunarkerfi fyrir raf- og rafeindatækjaúrgang skal síðan sækja slíkan úrgang á söfnunarstöðvar sveitarfélaganna og sjá til þess að slíkum úrgangi sé komið í endurnot, endurnýtingu eða förgun þar sem það á við. Ekki er gert ráð fyrir að sveitarfélögin fái greitt frá söfnunarkerfinu fyrir þann kostnað sem af móttöku úrgangsins hlýst. Til að hafa eftirlit með starfsemi söfnunarkerfa er gert ráð fyrir að stofnuð verði „stýrinefnd raf- og rafeindatækjaúrgangs“. Gert er ráð fyrir að í nefndinni sitji 5 fulltrúar, 4 tilnefndir frá samtökum framleiðenda og innflytjenda og einn skipaður af ráðherra án tilnefningar. Ekki er í frumvarpsdrögnum gert ráð fyrir að sveitarfélögin eigi þarna fulltrúa. Þessu mótmælir undirritaður og gerir þá kröfu að í þessa stýrinefnd sitji tveir fulltrúar frá sveitarfélögnum. Þetta er eðlileg, réttlát og sanngjörn krafa sem m.a. byggir á eftirfarandi:

a). Söfnunarstöðvar sveitarfélaganna verða stærstu móttökuaðilar raf- og rafeindatækjaúrgangs frá heimilum í landinu, ef frumvarpið nær fram að ganga. Sveitarfélögin hafa því verulegra hagsmuna að gæta, að kerfi það sem upp verður sett sé skilvirkt og séð verði til þess að kostnaði sem ætlað er að leggist á söfnunarkerfið sé ekki velt yfir á sveitarfélögin. Það er því eðlileg og sanngjörn krafa að í stýrinefndinni séu fulltrúar sveitarfélaganna allt eins og fulltrúar innflytjenda og framleiðenda.

b). Kerfi því sem setja á upp er ætlað að færa allan umhverfiskostnað við raftæki á útsöluverð raftækjanna, þ.e.a.s. allan kostnað frá vöggju til grafar og er það í anda tilskipunar Evrópusambandsins um rafeindaúrgang (s.k. framleiðendaábyrgð). Með því kerfi sem hér er sett upp er unnið gegn þessum anda reglugerðarinnar þar sem hluti kostnaðarins mun óhjákvæmilega lenda á skattgreiðendum en ekki notendum vörunnar. Spyrra má hvers vegna framleiðendaábyrgðin á ekki að greiða fyrir móttökuna hjá sveitarfélögnum eins og klárlega er andi tilskipunarinnar? Ef hins vegar kerfið á að vera

Í sátt allra aðila er nauðsynlegt að fulltrúar sveitarfélaganna eigi aðild að ofangreindri nefnd til að tryggja að ekki sé verið að velta óþarfa kostnaði yfir á skattgreiðendur.

c). Augljóslega verða það neytendur (kaupendur) raf- og rafeindatækja og skattgreiðendur sem eiga að standa undir kostnaði við þetta kerfi ef það nær fram að ganga. Hins vegar er hvorki neytendum eða skattgreiðendum tryggður aðgangur að stýrinefnd um raf- og rafeindaúrgang og hagsmunir þeirra algjörlega fyrir borð bornir. Augljóslega hljóta það að vera sjálfsögð réttindi ofangreindra hópa að eiga aðgang að nefndinni í gegnum aðild fulltrúa sveitarfélaganna.

Í ljósi ofangreinds er það skoðun fulltrúa sveitarfélaganna að það sé eðlileg, sanngjörn og réttlát krafa sveitarfélaganna að í nefndinni sitji tveir fulltrúar sveitarfélaganna og verður ekki séð að það gangi á nokkurn hátt í berhögg við meginreglu um framleiðendaábyrgð, enda eðlilegt að þeir sem af „vörunni“ hafa kostnað hafi um fyrirkomulag að segja.

Virðingarfyllst,

Björn H. Halldórsson

ÍSAFJARÐARBÆR

Alþingi
Erindi nr. P 135/1662
komudagur 5.3.2008

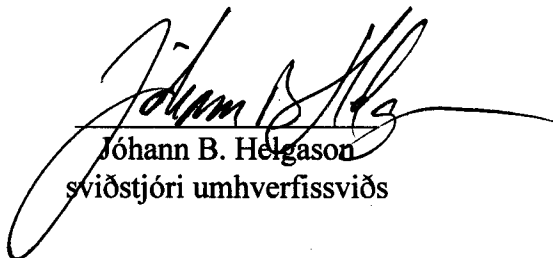
Alþingi
Umhverfisnefnd
150 Reykjavík

Ísafirði, 3. mars 2008
2008020080
JBH/--

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs.

Undirritaður fh. Sorpbrennslunar Funa, Ísafjarðarbæ geri ekki athugasemd við frumvarp til laga um breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum.

Þetta tilkynnist hér með

Jóhann B. Helgason
sviðstjóri umhverfissviðs

STJÓRNSÝSLUHÚSIÐ
HAFNARSTRÆTI 1, PÓSTHÓLF 56, 400 ÍSAFJÖRÐUR
KENNITALA: 540596-2639
SÍMI: 450 8000, FAX: 450 8008
BANKI 156-26-60

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1661
komudagur 5.3. 2008

Grundarfirði, 3. mars 2008.

Umhverfisnefnd Alþingis
Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8 - 10,
150 Reykjavík.

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum.

Framangreint frumvarp var tekið til umræðu á fundi bæjarráðs Grundarfjarðarbæjar þ. 28. febrúar 2008.

Bæjarráðið samþykkti að fara fram á endurskoðun á a. lið 2. gr. frumvarpsins. Þar segir m.a.: „Söfnunarstöðvar sveitarfélaga skulu bjóða upp á móttöku á raf- og rafeindatækjaúrgangi frá heimilum eins og nánar er kveðið á um í reglugerð. Ber þeim að taka við slíkum úrgangi frá heimilum gjaldfrjálst.“

Bæjarráðið bendir á að eðlilegra væri að kveða á um að íbúar eigi rétt til þess að sveitarfélög taki við slíkum úrgangi og að gjaldtaka fyrir það sé innifalin í almennum sorpgjöldum sem lögð eru á heimili eða að kostnaður greiðist af skatttekjum. Móttaka á úrgangi er aldrei án kostnaðar og eðlilegt er að vísa til þess að sá kostnaður þarf að greiðast af einhverjum tekjum sveitarfélagsins. Enginn þáttur í þessum málaflokki eða öðrum er án kostnaðar og óeðlilegt er að gefa slíkt í skyn með ákvæði í lögum.

Bæjarráð bendir einnig á það að í fylgiskjali sem er umsögn fjármálaráðuneytisins um kostnað sem hlýst af þessu frumvarpi er ekki getið um kostnað sveitarfélaga. Þetta er óeðlilegt og nauðsynlegt er að kostnaðarmat fari fram þar sem kostnaður allra aðila er greindur. Í það minnsta er nauðsynlegt að ætlast til þess að kostnaður opinberra aðila sé greindur og að hann komi skýrt fram með frumvörpum.

F.h. bæjarráðs Grundarfjarðarbæjar,

Bæjarstjórinn
Grundarfirði
Guðmundur Ingi Gunnlaugsson, bæjarstjóri

Afrit: Samband íslenskra sveitarfélaga.

U:\GIG\Bæjarráð\Svör og erindi frá bæjarráði\328fuUmhv 28.02.08.docx

Alþingi
Erindi nr. P 135/1696
komudagur 7.3.2008

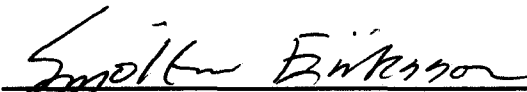
Akraneskaupstaður

Umhverfisnefnd Alþingis

Efni: Umsögn um frumvarp til laga
Meðhöndlun úrgangs, 327. mál, EES-reglur, rafeindaúrgangur.

Umhverfisnefnd Akraness hefur farið yfir og fjallað um lagafrumvarpið, og gerir ekki athugasemdir við það.

Akranesi, 6. mars 2008
F.h. umhverfisnefndar Akraneskaupstaðar:

Snjólfur Eiríksson
Garðyrkjustjóri

Afrit sent
Formanni umhverfisnefndar Akraneskaupstaðar
Bæjarráði Akraneskaupstaðar

Alþingi
Erindi nr. **P** 135/1697
komudagur 7.3.2008

Alþingi

Kirkjustræti
150 Reykjavík

FJARÐABYGGÐ

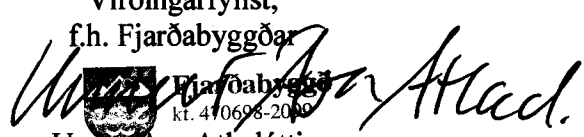
6.03.2008

Varðar : Umsögn um frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs

Tekið hefur verið til umfjöllunar erindi yðar dagsett 18.02.2008

Á umhverfis – og skipulagsnefndarfundum 05.03.2008 var bókað að Fjarðabyggð tekur undir umsögn Sambands Íslenskra sveitafélaga vegna frumvarps til laga um meðhöndlun úrgangs, 327.mál, EES-reglur, rafeindartækjaúrgangur.

Ofanritað tilkynnist hér með.

Virðingarfyllst,
f.h. Fjarðabyggðar

 Fjarðabyggð
kl. 470698-2009
Unnur Asa Atladóttir
Verkefnastjóri umhverfis- og
mannvirkjateymis

Erindi númer : 2008-02-21-352

Alþingi
Erindi nr. P 135/184/
komudagur 18. 3. 2008

Alþingi.
b.t. umhverfisnefndar
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

**Umsögn um frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs.
327. mál.**

Sorpurðun Vesturlands hf. hefur borist til umsagnar frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, með síðari breytingum.

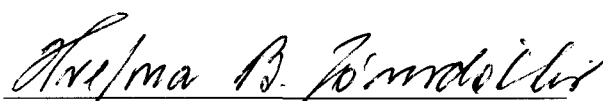
Sorpurðun Vesturlands hf. tekur heilshugar undir umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga sem send var umhverfisnefnd Alþingis í bréfi dags. 5. mars sl.

Sorpurðun Vesturlands hf. vill þó áréttar að ef ekki þykir unnt að ganga lengra í innleiðingu framleiðendaábyrgðar er lagt er til í frumvarpinu telur stjórn Sorpurðun Vesturlands hf. rétt að Alþingi kalli eftir hugmyndum af hálfu ríkisstjórnarinnar um hvernig hægt verði að bæta sveitarfélögunum fyrirsjáanlega útgjaldaaukningu með nýjum tekjustofnum. Kostnaðarauki sveitarfélaga vegna frumvarpsins mun einkum felast í því að þeim verður skylt að bjóða upp á aðstöðu til flokkunar á raftækjaúrgangi af mismunandi toga á hverri söfnunarstöð.

Einnig áréttar stjórn Sorpurðunar Vesturlands hf. að breytingar á skipan stjórnar Úrvinnslusjóðs, sem lagðar eru til í 7. gr. frumvarpsins, eru í algerri andstöðu við afstöðu verkefnisstjórnar, sem starfar f.h. sveitarfélaganna á Suðvesturhorni landsins. Leggja þessir aðilar þunga áherslu á að gerðar verði breytingar á frumvarpsgreininni þannig að fulltrúar sveitarfélaga verði jafnmargir í stjórn og fulltrúar aðildarfélaga Samtaka atvinnulífsins. Því er þess krafist að sveitarfélögin fái tvo fulltrúa í stjórn sjóðsins þar sem þau gegna lögum samkvæmt umfangsmiklum skyldum á sviði úrgangsmála.

Stjórn Sorpurðunar Vesturlands hf. leggur einnig til að málaflokkurinn falli undir úrvinnslugjaldskerfið.

Virðingarfyllt
Sorpurðun Vesturlands hf.

Hrefna B. Jónsdóttir, framkvæmdastjóri

Nefndarsvið Alþingis
Umhverfisnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 135/1701
komudagur 7.3.2008

5. mars 2008

Efni: Umsögn SVP um frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs, 327.mál, EES-reglur, rafeindatækjaúrgangur

SVP-Samtök verslunar og þjónustu (SVP) hafa fjallað um ofangreint frumvarp og í aðdraganda þess fundað um málið með öðrum samtökum atvinnurekenda og fyrirtækja sem aðild eiga að þeim. Einnig hefur málið verið rætt í stjórn Úrvinnslusjóðs þar sem SVP eiga fulltrúa.

SVP hefðu kosið að þessi úrvinnsla hefði farið alfarið í sömu rás og annar úrgangur sem reynt er að draga úr og stýra í því sambandi í endurvinnslu og endurnýtingu í samræmi við skuldbindingar lýðveldisins í alþjóðasamstarfi í gegn um Úrvinnslusjóð. Þetta reyndist ekki fær leið og því er frumvarpið nú nokkur málamiðlun þeirra sjónarmiða að hafa úrvinnslukerfi rafeindatækja alveg sérstætt og hins vegar að nýta sérþekkingu og kerfi Úrvinnslusjóðs til að úrvinnslan verði með sem hagkvæmustum hætti.

Tekið er undir þann texta í umsögn SI, „að reynslan af framleiðendaábyrgð hingað til, t.d. hjá Úrvinnslusjóði, hefur kennt okkur að lagaramminn þarf að vera opinn til að hann standi ekki í vegi fyrir þróun í greininni. Reynslan hefur einnig kennt okkur að vel er hægt að reka kerfi byggt á framleiðendaábyrgð þar sem samningar eru gerðir milli aðila, án þess að ríkisvaldið setji fram nákvæma forskrift fyrir því hvernig þeir samningar skulu vera. Dæmi um slík kerfi eru Úrvinnslusjóður og Endurvinnslan.

Í frumvarpinu er ítrekað talað um „söfnunarstöðvar sveitarfélaga“. Gerð er athugasemd við þetta orðalag því úrgangi er safnað víða annars staðar en á þessa staði. Færst hefur í aukana að einkaaðilar reki söfnunarstöðvar og eðlilegt er að allar slíkar stöðvar standi jafnfætis gagnavart lögunum. Að auki er þróunin í þá átt að söfnun á flokkuðum úrgangi er ekki endilega bundin við söfnunarstöðvar, sem dæmi þá hefur heimasöfnun færst í aukana. Lagt er til að hugtakið „söfnunarstöð eða móttökustöð“ verði notað í staðinn, eða að talað verði um „söfnunaraðila“.

Í samræmi við framanritað ætti í 2. gr. a. (14. gr.) varðandi skyldur sveitarfélaga að nægja að nefna að sveitarfélög skuli sjá um að boðið sé upp á gjaldfrjálsa móttöku raf- og rafeindatækjaúrgangs frá heimilum eins og nánar er kveðið á um í reglugerð. Jafnframt sé þeim skylt að sjá til þess að hægt sé að skila öðrum raf- og rafeindatækjaúrgangi og sé þá heimilt að taka gjald til að standa undir kostnaði við móttöku og geymslu hans.

Í b. (15.gr.) er fjallað um ábyrgð framleiðenda og innflytjenda á raf- og rafeindatækjaúrgangi. Ekki er gerð athugasemd við þennan texta en undirstrikað

að mikilvægt er ekki einungis að tryggja að tollfrjálsar verslanir falli undir þessa ábyrgð heldur þyrfti að íhuga hvernig sívaxandi beinn innflutningur einstaklinga á raf- og rafeindatækjum geti fallið undir þetta einnig. Slíkur innflutningur skekkir samkeppni við almenna verslun í landinu sem fellur undir ábyrgð á úrgangi raf- og rafeindatækja.

Í c. (16. gr.) er framleiðendum gert að upplýsa kaupanda um hvar heimilt sé að skila úrganginum. Hér er gengið lengra en tilskipun gerir ráð fyrir en þar segir í 10. gr. að gefa skuli upplýsingar um skilakerfi sem sé til boða. Lagt er til að nota orðalagið. „.....upplýsa um skilakerfi sem standa til boða,.....“. Nákvæmar staðsetningar söfnunarstaða geta breyst, sem og aðferðir við söfnun. Sem dæmi um útfærslu á framkvæmd gætu framleiðendur upplýst að skila megi úrganginum á söfnunarstöðvar fyrir úrgang og/eða í endurvinnslutunnur, ef sú væri raunin og slíkt stæði til boða.

Í e. (18. gr.) er heimild fyrir skilakerfi að skipta landinu á milli sín að höfðu samráði við Samband Íslenskra sveitarfélaga. Þetta ákvæði tryggir hagkvæmni söfnunar ef fleiri en eitt skilakerfi taka til starfa. Samtökin benda nefndinni á að tryggja að samkeppnissjónarmið standi ekki í vegi fyrir því að þetta sé gerlegt, enda yrði þetta framkvæmt í samráði við sveitarfélög.

Í f. (19. gr.) eru tilteknar skyldur stýrinefndar. Hér vísa SVP til umsagnar Úrvinnslusjóðs um greinina, en málið hefur verið rætt töluvert í stjórn sjóðsins. Þó má benda á að staflidir a og b fjalla um sama atriði, þ.e.a.s. að halda skrá. Því mætti fella niður annan liðinn, t.d. b.

Í g. (20.gr.) um skráningarkerfi er í 2.mgr. fjallað um setningu reglugerðar um skráningarkerfið. Það er mjög brýnt varðandi umrædda reglugerð, og reyndar aðrar reglugerðir sem lögin gera ráð fyrir að settar verði eftir samþykkt laganna, að ekki verði dráttur á þessum reglugerðum. Þær eru forsenda þess að framkvæmd laganna takist skammlaust.

Í 22. gr. eru heimildir ráðherra til að setja reglugerðir. Þær skulu fara til umsagnar stýrinefnda, skilakerfa og sveitarfélaga. Þetta er ófullnægjandi og gæta þarf jafnræðis hagsmunaaðila. Því er mælt með því að allir þeir aðilar sem eiga fulltrúa í stýrinefnd fái þær jafnframt til umsagnar.

Tekið er undir texta í umsögn SI að: „Margar þessara reglugerða eru grunnurinn að vinnu stýrinefndar og skilakerfa. Afar mikilvægt er að þær verði tilbúnar hið fyrsta til að vinna þessara aðila geti farið í gang. Mikilvægt er að tímafrestir taki tillit til þess hversu mikið er í raun óunnið frá löggjafans hendi.

Nokkur þeirra atriða sem talin eru upp í i. (22. gr.) g. og heimild er til að setja í reglugerð eiga betur heima í samningum milli aðila og lagt er til að þeir falli á brott, sbr. liðir a. og j. Ef ástæða þykir til að halda a. lið inni mætti hann snúast um fjölda flokka sem tekið er við, eða hversu ítarlega skal að lágmarki flokka úrgang sem skilað er til skilakerfa en eðlilegast væri að þetta atriði væri undir samningum komið. Þá ætti það einnig að eiga við um aðra móttökuaðila en sveitarfélög. Varðandi j. lið ættu fulltrúar skilakerfa, sveitarfélaga og annarra söfnunaraðila að vera fullfærir um að semja sín á milli um hvenær og hvernig þjónusta er veitt. Varðandi e. lið er lagt til að krafa á að seljandi eigi hlut í upplýsingagjöf komi fram í c. (16. gr.). „

Í 6.gr. eru tilgreindar dagsetningar varðandi annars vegar skráningu í skráningarkerfi (1.júní 2008) og hins vegar gildistöku ábyrgðar framleiðenda og innflytjenda á raf- og rafeindatækjum á úrvinnslu þess úrgangs sem af þeim hlýst skv. lögunum (1.nóvember 2008). Það er ljóst að þessar dagsetningar ganga einfaldlega ekki upp enda málið síðar á ferð en ætla mátti við samningu þess. Því

Í 7. gr. er gerð breyting á skipan stjórnar Úrvinnslusjóðs með því að einn fulltrúi bætist í hana og komi frá Félagi íslenskra stórkaupmanna. Þessi breyting er góðra gjalda verð og ekki gerð athugasemd við hana. SVP undirstrika hins vegar að ýmsir fleiri, og þar á meðal sveitarfélögin vildu fjölga fulltrúum sínum þarna eða koma að manni. Þeim tilburðum er hafnað af SVP og áhersla lögð á framleiðendaábyrgðina sem sífellt verður þýðingarmeiri og leggur margvíslegar skyldur á innflytjendur, framleiðendur og dreifingaraðila. Vísað er til sambærilegrar umfjöllunar í texta SI um þessa grein í umsögn um frumvarpið.

Það skiptir miklu í fámennu þjóðfélagi eins og Íslandi að miða allt skipulag við þann árangur sem ná á og leggja umfram annað áherslu á einfaldleika, gegnsæi og sem mesta hagkvæmni. SVÞ leggja fyrir sitt leyti áherslu á að málum sé skipað þannig að árangur sé metinn og borinn saman við markmið, en minna sé tiltekið um það leiðirnar til að ná þessum markmiðum. Það þarf þó að vera ljóst að þegar menn ákveða leiðirnar séu ákveðnar grunnreglur hafðar að leiðarljósi t.d. varðandi samstarf keppinauta o.s.frv. sem gætu stangast á við samkeppnislög. Það er mjög óheppilegt að inngrip samkeppniseftirlits eftirá trufla skilvirkar leiðir sem komið hefur verið upp og eru að skila árangri. Dæmi um slíkt er t.d. söfnun og úrvinnsla úrgangsolíu.

Virðingarfyllt,

Sigurður Jónsson framkvæmdastjóri

Tillaga nefndar
til umhverfisráðherra
um innleiðingu tilskipunar um raf- og rafeindatækjaúrgang.

Kristín Linda Árnadóttir, formaður

4.2.2008

1

Alþingi
Erindi nr. P 135/1326
komudagur 4.2.2008

Nefndin

Nefnd skipuð til að semja drög að frumvarpi til innleiðingar á tilskipun um raf- og rafeindataækjaúrgang.

Nefndarmenn:

Kristín Linda Árnadóttir, formaður, umhverfissráðuneyti,

Sigurbjörg Sæmundsdóttir, deildarstjóri, umhverfissráðuneyti,

Andrés Magnússon, framkvæmdastjóri, tilnefndur af Félagi íslenskra stórkaupmanna,

Gunnlaug Einarsdóttir, fagstjóri, tilnefnd af Umhverfisstofnun

Pétur Reimarsson, forstöðumaður, tilnefndur af Samtökum atvinnulífsins

Björn H. Halldórsson, framkvæmdastjóri, skipaður í nefndina, skv. tilnefningu frá Sambandi íslenskra sveitarfélaga þann 7. júní 2007

Nefndin

Nefndin skilaði tillögum sínum til ráðherra þann 25. október 2007 í formi tillögu að frumvarpi til breytinga á lögum um meðhöndlun úrgangs með síðari breytingum.

Nefndin var einróma um niðurstöðuna nema hvað fulltrúi Sambands íslenskra sveitarfélaga gerir fyrirvara við samsetningu stýrinefndar og gerir kröfu um að sambandið tilnefna tvo fulltrúa af fimm. Atvinnulífið skilaði minnisblaði um afstöðu þeirra til samsetningar stýrinefndar.

Nefndin

Innleiðing á tilskipun um raf- og rafeindatækjaúrgang 2002/796/EB WEEE og breytingartilskipun 2003/108/EB. Tilskipuninni hefði hún átt að taka gildi hér á landi í 31. desember 2006.

Samstaða í nefndinni um að það kerfi sem lög um úrvinnslugjald mæla fyrir um henti ekki til innleiðingar á tilskipun um raf- og rafeindatækjaúrgang.

Helstu skyldur WEEE tilskipunar

- Framleiðanda og innflytjanda ber að fjármagna, safna, meðhöndla og endurnýta raf- og rafeindataækjaúrgang.
- Aðildarríkjum gert að setja lög sem tryggja að framleiðendur og innflytjendur setji upp kerfi til meðhöndlunar á raf- og rafeindataækjaúrgangi og greiði fyrir hana.

Meginreglan um framleiðendaábyrgð

Framleiðendaábyrgð

(extended producer responsibility)

- Markmið að minnka kostnað og umhverfisáhrif vegna meðhöndlunar sérgreinds úrgangs með því að framlengja ábyrgð framleiðenda á vöru sinni.
- Venjulega er ábyrgð hjá sveitarfélögum eða ríki og kostnaði vegna þess náð með almennri skattlagningu eða þjónustugjaldi á heimili eða fyrirtæki.
- Ábyrgð á fjármögnun færð frá ríki og sveitarfélögum til framleiðenda og innflytjenda.

Framleiðendaábyrgð

- Framleiðendur og innflytjendur ábyrgir fyrir framkvæmdahliðinni þ.e. stjórnun kerfisins.
- Markmiðið er að hvetja framleiðendur til að hanna vöru á þann hátt að auðvelt sé að endurnýta hana eða endurnota í lok lífsferlis hennar. Taka á alla kostnaðarliði með í reikningin, hönnun, framleiðslu, notkun, markaðssetningu og meðhöndlun.

Meginsjónarmið við gerð frumvarpsins

- Uppfylla kröfur tilskipunar.
- Framleiðendum og innflytjendum sé heimilt að taka sig saman og stofna fyrirtæki sem tekur yfir ábyrgð þeirra en,
 - verða að geta staðið einir í að uppfylla skyldur sínar,
 - en stuðlað að sameiginlegu kerfi með reglum um ábyrgðartryggingar.
- Sveigjanleiki varðandi rekstur kerfisins, rekið í fyrirtækjaumhverfi ekki stofnanaumhverfi.

Meginsjónarmið við gerð frumvarpsins

- Skylda framleiðanda og innflytjanda nær til landsins alls.
- Stuðla að aukinni endurnýtingu og endurnotkun raf- og rafeindataækjaúrgangs og að dregið verði úr myndun hans.
 - Skýrt hver ber ábyrgð á að ná markmiðum, sami aðili með ábyrgð og stjórn fjármuna.
- Hagkvæmt kerfi, samkeppni, sveigjanleiki, engin sjóðsmyndun.
- Áhersla á einfalt og skilvirkt eftirlitskerfi, nýta það sem til staðar er.

Meginsjónarmið við gerð frumvarpsins

- Allir með, hægt að fá upplýsingar frá toll- og skattyfirvöldum um framleiðendur og innflytjendur raf- og rafeindatækjaúrgangs.
- Byggja á því sem til staðar er t.d. söfnunarstöðvum sveitarfélaga, gámafyrirtæki, meðhöndlunaraðilar.
- Horft til framkvæmdar í nágrannalöndum okkar.

Lög um úrvinnslugjald

- Úrvinnslusjóður er ríkisstofnun.
- Fjármögnun er með skattfé.
- Engin sveigjanleiki til að framleiðandi eða innflytjandi geti staðið fyrir utan kerfið.
- Toll- og skattkerfið ekki hentugt til að ná yfir svona víðtækan flokk af raftækjum, ósveigjanlegt, allar breytingar erfiðar.
- Uppfyllir ekki kröfur tilskipunarinnar m.a. um framleiðendaábyrgð.

Umhverfisráðuneytið

Raftækja- og rafeindatækjaúrgangur

Frumvarp til laga
um breytingu á lögum um
meðhöndlun úrgangs,
nr. 55/2003, með síðari breytingum.

Sigurbjörg Sæmundadóttir deildarstjóri

15.2.2008 1

Umhverfisráðuneytið

Flokkar raf- og rafeindabúnaðar sem falla undir:

1. Stór heimilistæki
2. Lítil heimilistæki
3. Upplýsingatækni- og fjarþráðabúnaður
4. Neytendabúnaður
5. Ljósabúnaður
6. Raf- og rafeindatæki (að frátökum stórum, fætum tækjum til iðnaðar)
7. Leikföng, tónstunda-, íþrótt- og útivistarabúnaður
8. Lækningatæki (að frátökum ígræðsluvörum og vörum sem bera smit)
9. Vöknar og eðlilistæki
10. Sjálfisalar

15.2.2008 2

Umhverfisráðuneytið

Aðilar sem gegna skyldum

Framleiðandi og innflytjandi
Sveitarfélög
Þeir sem meðhöndla úrgang
Skilakerfi
Stýrinefnd
Umhverfisstofnun
Umhverfisráðherra

15.2.2008 3

Umhverfisráðuneytið

Skyldur sveitarfélaga

Taka á móti úrgangi frá heimilum á
söfnunarstöðvum án endurgjalds
Geta einnig tekið á móti frá atvinnurekstri en
mega þá innheimta gjald vegna móttöku og
geymslu
Veita leiðbeiningar um flokkun og skil á úrgangi
á söfnunarstöðvar sínar
Fjöldi gámostæða ákveðinn í reglugerð eftir
umfangi söfnunarstöðva

15.2.2008 4

Umhverfisráðuneytið

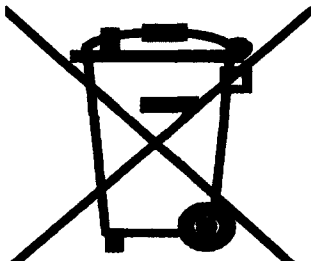
Skyldur framleiðenda

Bera ábyrgð á meðhöndlun úrgangs
raftækja og rafeindatækja
Meðhöndlun úrgangs: söfnun (frá
söfnunarstöðvum sveitarfélaga),
geymsla, böggun, flokkun, flutningur,
endurnotkun, endurnýting,
pökkun og förgun úrgangs
Kostnaður innifalinn í verði vörunnar

15.2.2008 5

Umhverfisráðuneytið

Merkja tæki sem undir lögin falla

15.2.2008 6

Umhverfisráðuneytið

Upplýsa kaupendur um hvar unnt sé að skila úrsérgengnum tækjum og búnaði
Að upplýsa að raftækjaúrgangi frá heimilum megi skila án greiðslu
Upplýsa um rétta meðhöndlun úrgangs til þeirra sem hafa slíkt með höndum.
Innan árs frá því tæki kemur á markað

15.2.2008

7

Umhverfisráðuneytið

Eiga aðild að sameiginlegu skilakerfi sem yfirtekur ábyrgð framleiðenda
Veitir skilakerfi upplýsingar um innflutning sinn eða sölu
Hver framleiðandi ber ábyrgð á kostnaði eftir hlutfalli innflutnings eða sölu
Samningur við skilakerfi kveður á um gagnkvæmar skyldur

15.2.2008

8

Umhverfisráðuneytið

Greiðir til skilakerfis eftir samningi þar sem gjald ræðst af hvaða tæki er um að ræða
Framleiðanda ber að tilkynna sig til stýrinefndar sem heldur skrá um innflutning og framleiðslu og tryggir að allir séu aðilar að skilakerfi
Greiða gjald vegna skráningarkerfis

15.2.2008

9

Skyldur skilakerfis

- Tekur yfir ábyrgð framleiðenda á úrgangi og meðhöndlun hans með samningi
- Safnar úrgangi frá söfnunarstöðvum sveitarfélaga um land allt
- Tryggir að hann sé meðhöndlaður af aðilum með starfsleyfi til þess
- Fær ótímabundið leyfi frá Umhverfisstofnun (kr. 100.000)

15.2.2008

10

- Að taka við úrgangi í réttu hlutfalli við markaðshlutdeild þeirra sem aðild eiga að kerfinu
- Lætur stýrinefnd í té upplýsingar um að kröfur séu uppfylltar, um innflytjendur sem eru aðilar að kerfinu og lætur vita um breytingar á aðild

15.2.2008

11

Stýrinefnd

- Stjórn Úrvinnslusjóðs, sbr. lög um úrvinnslugjald, fer með hlutverk stýrinefndar.
- Umhverfisráðherra skipar formann, einn eftir sameiginlegri tilnefningu Samtaka fiskvinnslustöðva og LÍÚ, einn frá SI, einn frá SVP, einn frá FÍS og einn frá Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Varaformaður sem skipaður er af ráðherra, eftir tilnefningu stjórnar, skal koma úr hópi stjórnarmanna. Þurfi að kjósa um afgreiðslu mála skal atkvæði formanns ráða úrslitum falli atkvæði jafnt.

15.2.2008

12

Hlutverk stýrinedndar

- halda skrá yfir framleiðendur og innflytjendur og hafa eftirlit með því að þeir séu skráðir í skráningarkerfið,
- reka skráningarkerfi,
- safna upplýsingum frá skilakerfum um magn raf- og rafeindatækjaúrgangs og ráðstöfun hans og vinnslu þeirra upplýsinga og skila þeim til Umhverfisstofnunar

15.2.2008

13

- reikna hlutfall þess raf- og rafeindatækjaúrgangs sem einstökum skilakerfum ber að safna í samræmi við markaðshlutdeild,
- meta hvort skilakerfi uppfylli skyldur sínar
- meta hvort skilakerfi geti staðið undir fjárhagslegum skuldbindingum sínum
- taka ákvörðun um staðfestingu eða synjun samninga um skiptingu landssvæða.

15.2.2008

14

Umhverfisstofnun

- Veitir skilakerfum leyfi
- Fylgist með meðhöndlun úrgangs
- Hefur eftirlit með að ná markmiðum
- Koma upplýsingum til almennings, stjórnvalda og ESA

15.2.2008

15

Reglugerðir

- fjölda gámastæða á söfnunarstöðvum sveitarfélaga sem þeim ber að bjóða upp á
- bann við sölu á raf- og rafeindatækjum sem ekki er unnt eða erfitt er að endurnota eða endurnýta,
- útflutning,
- lágmarkskröfur um meðhöndlun

15.2.2008

16

- nánari ákvæði um skyldu framleiðenda, innflytjenda, sveitarfélaga og seljenda til að upplýsa kaupendur raf- og rafeindatækja,
- merking raf- og rafeindatækja
- skyldur innflytjanda vegna sölu í póstverslun, netverslun eða á sambærilegan hátt beint til heimila
- markmið um söfnun endurnýtingu og endurnotkun og hlutverk Umhverfisstofnunar til að hafa eftirlit með því að þau markmið náist,

15.2.2008

17

- skrá yfir þau raf- og rafeindatækja
- hvenær og hvernig skilakerfi sækja gáma frá söfnunarstöðvum sveitarfélaga,
- nánari útfærslu á skyldu stýrinedndar til að safna upplýsingum frá skilakerfum um magn raf- og rafeindatækjaúrgangs og ráðstöfun hans, vinnslu þeirra upplýsinga og skil á þeim til Umhverfisstofnunar

15.2.2008

18

Samráð

- Stýrincefnd, skilakerfi og Samband sveitarfélagaveita umsagnir um reglugerðir

15.2.2008

19

Tímasetningar

- Gert ráð fyrir að frumvarp verði lagt fyrir fljótlega
- Framleiðendur og innflytjendur skulu skrá sig fyrir 1. maí 2008
- Ábyrgð flyst 1. október 2008 og þá verður skilakerfi að hafa tekið til starfa

15.2.2008

20

Umhverfisráðuneytið

Frumvarp til laga um efni og efnablöndur

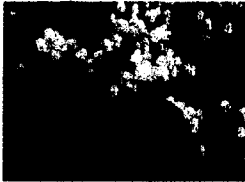
Umhverfisnefnd Alþingis
11. mars 2008

Ingibjörg Halldórsdóttir, umhverfisráðuneyti
Sigríður Kristjánsdóttir, Umhverfisstofnun

Umhverfisráðuneytið

Yfirlit

- Kynning/bakgrunnur
- Almenn um REACH
- Áhrif á Íslandi

Umhverfisráðuneytið

Frumvarpið

- Lagastof vegna innleiðingar nýrrar efnalöggjafar Evrópu (REACH)
- Skyldur aðila dregnar saman í stuttum frumvarpstexta
- Aðallega reglugerðarheimild
- REACH-reglugerðin er 141 grein og 17 viðaukar (u.þ.b. 300 blaðsíður)
- Tekin upp í EES-samninginn í mars/apríl
- Innieitt með reglugerð í íslenskan rétt

Ný Löggjöf - REACH

- Tækur til nýrra og skráðra efna
 - R – Registration
 - E - Evaluation
 - A - Authorisation
 - CH - Chemicals
- Ný Efnastofnun Evrópu (ECHA) í Helsinki, Finnlandi

Nýtt í REACH

- Ábyrgð á áhættumati efna flyst alfarið yfir á framleiðendur / innflytjendur efna
- Sömu kröfur til nýrra og skráðra efna
- Aðilar sem nota efni í atvinnuskyni þurfa að meta hvort þeirra notkun sé í samræmi við áhættumat sem gert er á efninu
- Skiptireglan – Hættulegum efnum skipt út fyrir hættuminni

Hvað felst í REACH?

- Registration – Skráning á efnum → 5. gr. frumvarps
 - Öll efni, hrein eða í efnavörum sem eru framleidd eða flutt inn í meira magni en 1 tonn/ári skal skrá hjá ECHA
 - Greiða skal skráningargjald
 - Óheimilt að markaðsetja efni, hrein eða í efnavörum sem ekki hefur verið skráð

8. gr. frumvarps

REACH – Áhrif á Íslandi

Innflutningur	Innflutningasóttir efna og efnaþvæðna á Íslandi	Innflutningasóttir efna og efnaþvæðna frá löndum utan EES
1-10 tonn	210	51
10-100 tonn	142	34
100-1000 tonn	67	11
>1000 tonn	29	7
Samtala	448	103

- Mun snerta allt að 500 fyrirtæki á Íslandi
- Rafrænt þjónustuborð Umhverfisstofnunar
- <http://www.ust.is/efniogefnavorur/REACH/>

Umhverfisráðuneytið

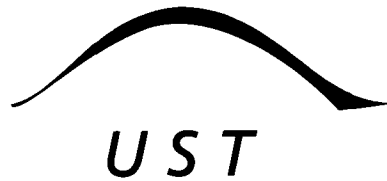
Eftirlit

- Eftirlit með framkvæmd laganna í höndum Umhverfisstofnunar
- Markaðseftirlit – eftirlit með innflutningi
- Samhlíða eftirliti með starfsleyfisskyldri starfsemi
 - Umhverfisstofnun
 - Heilbrigðiseftirlit sveitarfélaga

→ 9. gr. frumvarps

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1794
komudagur 13.3.2008

Alþingi - Umhverfisstofnun
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Umhverfisstofnun

Environment and Food Agency of Iceland

Suðurlandsbraut 24
IS - 108 Reykjavík, Ísland

☎ (+354) 591 2000
Fax (+354) 591 2010
umhverfisstofnun@ust.is
www.umhverfisstofnun.is

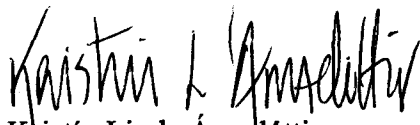
Reykjavík, 10. mars 2008
Tilvísun: UST20080200114/tb

Efni: Frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs, 327. mál, EES-reglur, rafeindatækjaúrgangur.

Vísað er í bréf frá Umhverfisstofnun Alþingis, dags. 18. febrúar 2008, þar sem óskað er eftir umsögn Umhverfisstofnunar um frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs, 327. mál, EES-reglur, rafeindatækjaúrgangur.

Umhverfisstofnun átti fulltrúa í nefnd sem vann að gerð framangreinds frumvarps. Stofnunin gerir ekki athugasemdir við frumvarpið. Áhrif frumvarpsins á kostnað ríkisjóðs verða einkum hjá Umhverfisstofnun og er heildarkostnaður stofnunarinnar metinn á 6. m.kr. á ári vegna vinnu við móttöku, utanumhald og úrvinnslu gagna frá stýrinefnd sem samsvarar rúmlega hálfu ársverki.

Virðingarfyllst

Kristín Linda Árnadóttir
forstjóri

Trausti Baldursson

Nefndasvið Alþingis
Umhverfisnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 135/1700
komudagur 7.3.2008

Reykjavík, 4. mars 2008

Umsögn um frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs, 327. mál, EES reglur, raftækjaúrgangur

Úrvinnslusjóður hefur fengið til umsagnar frumvarp til laga um meðhöndlun úrgangs, raftækjaúrgang. Stjórn sjóðsins fjallaði um málið og ákvað að umsögnin skyldi aðeins ná til þeirra atriða sem snerta hlutverk stjórnar sjóðsins sem stýrinefnd raf- og rafeindatækjaúrgangs. Að öðru leiti yrði vísað til umsagna þeirra aðila sem tilnefna í stjórn Úrvinnslusjóðs.

Í f. (19. gr.) eru ákvæði um að sérstök stýrinefnd raf- og rafeindatækjaúrgangs skuli hafa umsjón með starfsemi skilakerfa og að stjórn Úrvinnslusjóðs skuli fara með hlutverk stýrinefndar. Skýrt er tekið fram að hlutverk stjórnar Úrvinnslusjóðs samkvæmt lögum um úrvinnslugjald er ekki á ábyrgð stýrinefndar. Ljóst er að verkefni stjórnar sjóðsins munu aukast með þessu nýja hlutverki og til að mæta því er gert ráð fyrir að stýrinefnd ráði framkvæmdastjóra sem mun bera ábyrgð á framkvæmdinni gagnvart nefndinni. Beinast liggur við að framkvæmdastjóri Úrvinnslusjóðs verði framkvæmdastjóri stýrinefndar og að stýrinefnd semji við Úrvinnslusjóð um framkvæmdina.

Í f. (19. gr.) eru einnig talin upp helstu verkefni stýrinefndar. Þegar þau eru skoðuð vakna ýmsar spurningar. Sem dæmi má nefna að skýra þarf hvernig meta á hlutföll raf- og rafeindatækjaúrgangs sem einstökum skilakerfum ber að safna eftir flokkun í viðauka I í samræmi við markaðshlutdeild og þar með hvort þau uppfylli skyldur sínar, sjá staflíð d og e. Skilakerfi geta skipt milli sín landsvæðum sbr. heimild í e. (18. gr.) og taka hvert fyrir sig við raftækjaúrgangi sem fellur til á þeirra svæðum. Ekki er víst að magn í einstökum flokkum raftækjaúrgangs sem þannig er safnað beri saman við markaðshlutdeild þeirra fyrirtækja sem eru aðilar að skilakerfinu. Hugsanlega safnast meira en sem nemur markaðshlutdeild af stórum heimilistækjum en minna en sem nemur markaðshlutdeild af litlum heimilistækjum. Einnig má nefna að skýra þarf hvaða forsendur eigi að liggja til grundvallar á mati á hvort skilakerfi geti staðið við skuldbindingar sína, sbr. staflíð f.

Ofangreind atriði eru tekin sem dæmi um þau atriði sem skýra þarf frekar í reglugerð og vakin athygli á þeim hér til að ítreka mikilvægi hennar.

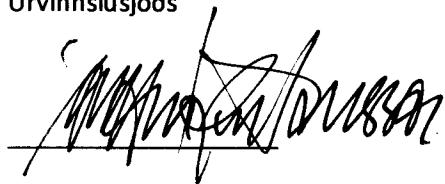
Auk þess er vakin athygli á eftirfarandi:

- Samkvæmt f. (19. gr.) er gert ráð fyrir að stofn- og rekstrarkostnaður stýrinesndar verði fjármagnaður með gjaldi á skilakerfi. Ekki kemur fram hvernig greiða á kostnað stýrinesndar þar til tekjur frá skilakerfum skila sér eða hvernig stofnkostnaður verði fjármagnaður ef greiða á hann niður á nokkrum árum. Veita lög um úrvinnslugjald heimild til að fjármagna þessi verkefni tímabundið?
- Frumvarpið gerir í e. (18. gr.) ráð fyrir að stýrinesnd staðfesti samninga skilakerfa um skiptingu landsvæða á milli sín. Spurning er hvort Samkeppniseftirlitið sé ekki rétti aðilinn til að hafa síðasta orðið um slíka samninga enda ein af meginhugmyndum frumvarpsins að tryggja hagkvæmni söfnunar og endurvinnslu á raftækjum með samkeppni milli skilakerfa.
- Samkvæmt f. (19. gr.) er gert ráð fyrir að stýrinesnd hafi eftirlit með því að framleiðendur séu skráðir í skráningarkerfi. Spurning er hvort slíku eftirliti sé ekki betur komið hjá öðrum aðilum, t.d. skattayfirvöldum. Stýrinesnd gæti eftir sem áður haft umsjón með skráningarkerfinu.

Eins og vikið var að í upphafi einskorðast umsögn Úrvinnslusjóðs við atriði sem tengjast hlutverki stýrinesndar. Ekki er að öðru leiti lagt mat á fyrirhugað fyrirkomulag við söfnun og endurnýtingu á raftækjaúrgangi og fjármögnun þess. Til fróðleiks fylgir mynd sem lýsir framkvæmdinni og hlutverki stýrinesndar.

f.h.

Úrvinnslusjóðs

Ólafur Kjartansson, framkvæmdastjóri

Frumvarp um raftæki, söfnun og endurnýtingu

